

Vysoká škola logistiky o.p.s.

Migrační politika ČR a aplikace logistiky
migrantů z perspektivy cizinecké policie

(Diplomová práce)

Vysoká škola
logistiky
o.p.s.

Zadání diplomové práce

student **Bc. Martin Novotný**
studijní program Logistika

Vedoucí Katedry magisterského studia Vám ve smyslu čl. 22 Studijního a zkušebního řádu Vysoké školy logistiky o.p.s. pro studium v navazujícím magisterském studijním programu určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu: **Migrační politika ČR a aplikace logistiky migrantů z perspektivy cizinecké policie**

Cíl práce:

Sumarizovat informace týkající se migrační politiky a způsobů logistiky migrantů a posoudit jejich využití v rámci současné uprchlické/migrační krize.

Zásady pro vypracování:

Využijte teoretických východisek oboru logistika. Čerpejte z literatury doporučené vedoucím práce a při zpracování práce postupujte v souladu s pokyny VŠLG a doporučeními vedoucího práce. Části práce využívající neveřejné informace uveďte v samostatné příloze.

Diplomovou práci zpracujte v těchto bodech:

- Úvod
- 1. Migrační politika ČR
- 2. Cizinecká policie a její role v řešení migrace
- 3. Logistika migrantů, analýza migrační krize
- 4. Aplikace logistického vzorce na migranty
- 5. Zhodnocení
- Závěr

Rozsah práce: 55 – 70 normostran textu

Seznam odborné literatury:

BARŠOVÁ, Andrea. Přistěhovalectví a liberální stát. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6.

Ministerstvo vnitra ČR. Strategie migrační politiky České republiky. Praha: MV ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-83-5.

RABUŠIC, Ladislav. Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace? Praha: VÚPSV, výzkumné centrum Brno, 2003. ISBN 80-239-2257-2.

STOJANOV, Robert a kol. Rizika a výzvy české migrační politiky v kontextu „migrační krize“. Brno: Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, 2021.

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.

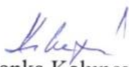
Datum zadání diplomové práce:

31. 10. 2022

Datum odevzdání diplomové práce:

6. 5. 2023

Přerov 31. 10. 2022

Ing. Blanka Kálupová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
rektor

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní, a že jsem ji vypracoval samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, a že jsem v práci neporušil autorská práva ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb.; o autorském právu, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Prohlašuji, že jsem byl také seznámen s tím, že se na mou diplomovou práci plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo. Beru na vědomí, že Vysoká škola logistiky o.p.s. nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro pedagogické, vědecké a prezentační účely školy. Užiji-li svou diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat předtím o této skutečnosti prorektora pro vzdělávání Vysoké školy logistiky o.p.s.

Prohlašuji, že jsem byl poučen o tom, že diplomová práce je veřejná ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 47b. Taktéž dávám souhlas Vysoké škole logistiky o.p.s. ke zpřístupnění mnou zpracované diplomové práce v její tištěné i elektronické verzi. Souhlasím s případným použitím této práce Vysokou školou logistiky o.p.s. pro pedagogické, vědecké a prezentační účely.

Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze diplomové práce a verze nahraná do informačního systému školy jsou totožné.

V Přerově, dne 6. 5. 2023

Poděkování

Děkuji svým kolegům za poskytnutí možnosti využít interní materiály našeho útvaru cizinecké police.

Anotace

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku migrace, a to s důrazem kladeným na migrační vlnu rozpoutanou válkou na Ukrajině. Cílem práce je sumarizovat informace týkající se migrační politiky České republiky a způsobů logistiky migrantů a posoudit jejich využití v rámci současné uprchlické krize. Vedle toho je záměrem poskytnout odpověď na hlavní výzkumnou otázku: *Jaké výhody či nevýhody se pojí k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny?* Za účelem jejího zodpovězení je využita případová studie a provedena vlastní modelace přerozdělení uprchlíků dle mechanismu užívaného cizineckou policií v případě nelegální migrace.

Klíčová slova

Cizinecká police, dočasná ochrana, nelegální migrace, uprchlíci, Ukrajina

Annotation

The diploma thesis focuses on the issue of migration, with an emphasis on the migration wave unleashed by the war in Ukraine. The aim of the work is to summarize information related to the migration policy of the Czech Republic and methods of migrant logistics and to assess their use within the current refugee crisis. In addition, the intention is to provide an answer to the main research question: *What advantages or disadvantages are associated with the use of the existing system of migrant logistics in the case of refugees from Ukraine?* In order to answer it, a case study is used and an own modeling of the redistribution of refugees according to the mechanism used by the foreign police in the case of illegal migration is carried out.

Keywords

Foreign police, temporary protection, illegal migration, refugees, Ukraine

OBSAH

ÚVOD	8
1 MIGRACE	10
1. 1 CHARAKTERISTIKA A TYPOLOGIE MIGRACE	11
1. 1. 1 <i>Migrace legální</i>	13
1. 1. 2 <i>Migrace nelegální</i>	14
1. 2 DŮSLEDKY MIGRACE	14
1. 3 MIGRAČNÍ POLITIKA ČR.....	16
1. 3. 1 <i>Mezinárodní ochrana a azylová politika</i>	18
1. 3. 2 <i>Lex Ukrajina</i>	19
2 CIZINECKÁ POLICIE A JEJÍ ROLE V ŘEŠENÍ MIGRACE.....	22
2. 1 OCHRANA STÁTNÍCH HRANIC	22
2. 2 KLÍČOVÉ (LEGISLATIVNÍ) PRVKY VYMEZUJÍCÍ ČINNOST CIZINECKÉ POLICIE	23
2. 3 HIERARCHIE CIZINECKÉ POLICIE A KOMPETENCE JEJÍCH SLOŽEK	26
2. 3. 1 <i>Složky cizinecké policie a jejich kompetence</i>	27
2. 3. 2 <i>Odbory Služby cizinecké policie</i>	28
3 LOGISTIKA UPRCHLÍKŮ Z UA Z HLEDISKA VYUŽITÍ EXISTUJÍCÍCH MECHANISMŮ.....	32
3. 1 METODOLOGIE	32
3. 2 PRŮBĚH UPRCHLICKÉ KRIZE	35
3. 3 VLASTNÍ MODELACE PŘEROZDĚLOVÁNÍ UPRCHLÍKŮ DO KRAJŮ	40
3. 4 ZODPOVĚZENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	53
3. 5 DISKUSE	55
ZÁVĚR.....	58
LITERATURA A ZDROJE	61
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	66
PŘÍLOHY.....	67
PŘÍLOHA A – POČTY UPRCHLÍKŮ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH/URČENÍ KOEFICIENTU.....	67
PŘÍLOHA B – URČENÉ KAPACITY KRAJŮ PO ZAOKROUHLENÍ.....	68
PŘÍLOHA C – URČENÍ PŘETÍŽENÍ/NEVYTIŽENÍ KRAJŮ	69

ÚVOD

Různé migrační vlny nebyly napříč historií lidstva ničím neobvyklým. Současný svět se ale proměnil a nejen samotná migrace, ale také začlenění migrantů do společnosti vzhledem k řadě kulturních odlišností, jsou palčivými tématy dnešní doby. Pomineme-li migranty, kteří místo svého života mění z důvodů ekonomických (ať už legálně, či nikoliv), významně vzrostly také počty těch, pro něž je – zejména vzhledem k válečným konfliktům – opuštění domoviny doslova způsobem, jak přežít. V tomto kontextu je ale klíčové volit správnou terminologii a v těchto případech hovořit specificky o uprchlících.

I když Česká republika z hlediska migrace platí spíše za zemi tranzitní, zejména silné migrační vlny posledních let poukázaly na potřebu adekvátních zákonných předpisů určených k „regulaci“ tohoto migračního přílivu. A to platí nejen v rovině Česka, ale i celé Evropské unie. Česká republika tedy v rámci jasně nastavené migrační politiky (kopírující migrační politiku EU) určuje i základní pravidla pro příp. přerozdělování (nelegálních) migrantů na území ČR, k jejichž aplikaci dochází za striktně daných podmínek odvíjejících se od počtů příchozích migrantů zaznamenaných cizineckou policií. Tato migrační politika ale nijak nepočítala s krizovou situací, kdy na území Česka začnou v souvislosti s válkou na Ukrajině proudit statisíce uprchlíků. Ačkoliv v rámci zemí EU pro situace hromadného přílivu osob existuje krizový mechanismus, ten se zaměřuje především na to, jak k těmto osobám formálně přistupovat. Na reálnou práci s uprchlíky však nejenže systém nebyl připraven (a to nejen v rámci Česka, ale i celé Evropské unie), ale v praxi nebyly využity ani existující mechanismy, jež jsou užívány konkrétně k přerozdělování nelegálních migrantů do jednotlivých lokalit/krajů. I z toho důvodu je tedy diplomová práce zaměřena právě na analýzu migrační politiky ČR a aplikaci logistiky ukrajinských uprchlíků z perspektivy cizinecké policie. Cílem práce je sumarizovat informace týkající se migrační politiky a způsobů logistiky migrantů a posoudit jejich využití v rámci současné uprchlické krize. Téma však bylo zvoleno nejen vzhledem k jeho aktuálnosti, ale také s ohledem na fakt, že autor práce sám u jedné ze složek cizinecké policie působí, a tak má do problematiky také vlastní profesní vhléd. Vedle toho získal i svolení nakládat s interními dokumenty útvaru, jehož je příslušníkem.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V rámci první kapitoly je nejprve představena komplexně problematika migrace, související terminologie a je také vymezena typologie migrace a s ní související důsledky (jak pozitivní, tak i negativní).

Následně je pozornost věnována migrační politice ČR, institutu mezinárodní ochrany a v neposlední řadě také legislativním rámcům, jež byly aktivovány specificky v souvislosti s masivním přílivem migrantů z Ukrajiny. Druhá kapitola se pak ve svém úvodu zaměřuje na téma ochrany státních hranic a následně zakotvuje cizineckou policii do systému řešení migrace a přibližuje také její kompetence.

Třetí kapitola je již praktického rázu – metodicky byla zvolena evaluační případová studie, jež je tvořena dvěma na sebe navazujícími částmi. Nejprve jsou tedy prezentována dostupná data týkající se migrace z Ukrajiny do ČR od počátku války na ukrajinském území a poskytnut přehled o tom, jak bylo s migranty, resp. uprchlíky, z Ukrajiny nakládáno. Druhá část případové studie využívá interních materiálů cizinecké police, konkrétně mechanismu logistiky nelegálních migrantů do jednotlivých krajů, a aplikuje příslušný (detailně popsany) vzorec na vymezené období prvních 30 dnů příchodu uprchlíků z Ukrajiny na české území, za něž jsou dostupná příslušná data. Záměrem pak je – na základě výpočtů v souladu s daným vzorcem – určit kapacity jednotlivých krajů a porovnat, nakolik byly, nebo nebyly reálně využity. Tomu pak odpovídá i dvojice stanovených dílčích výzkumných otázek a nakonec i výzkumná otázka hlavní: *Jaké výhody či nevýhody se pojí k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny?*, na niž praktická část práce poskytne odpověď.

1 Migrace

Migrace je samozřejmě velmi široký pojem, v kontextu tématu práce mu bude v následující kapitole věnována pozornost z hlediska související terminologie, možných podob migrace, přičemž důraz bude kladen také na rozlišení mezi migrací legální a nelegální. Důsledné oddělení těchto dvou forem migrace pak zohledňuje i dále blíže tematizovaná migrační politika ČR. Do jejího kontextu bude zasazena také specifická podoba migrace související s válečným konfliktem na Ukrajině.

Migraci Dobrylovský [1, s. 98] definuje jako „*stěhování obyvatel z jednoho regionu či státu do druhého*“ a jedná se dle něj o praxi, která je stará jako lidstvo samo. Pohyb za obživou napříč světem byl lidstvu vlastní odnepaměti. Stejně tak byla ale migrace historicky motivována snahami o získání nových území a v novodobých dějinách pak k migraci docházelo dle Tomeše [2, s. 163] také kvůli válkám. „*Už v 1. tisíciletí hunské, germánské a slovanské kmeny vytlačily Kelty na kraj Evropy a na britské ostrovy. Přitom zničily římské impérium. Stěhování národů jsme zažili i ve 20. století v souvislosti s první a zejména druhou světovou válkou*“.

Migrace se samozřejmě v minulosti nevyhnula ani území dnešní České republiky – někdejší Československo bylo nejen zdrojem, ale i cílem migračních toků. Zmínit lze jak (převážně ekonomickou) migraci z Československa do USA mezi lety 1920-1937, či imigraci obyvatel Ruska nebo Německa po nástupu Hitlera v téže době. Další (i)migrační vlny následovaly po 2. sv. válce, kdy se k emigraci rozhodlo kolem půl milionu dalších československých obyvatel, v tomto případě pak byly důvody samozřejmě i politické. Do Československa naopak mířili mezi lety 1946-1949 a 1967-1974 řečtí političtí uprchlíci. Dnešní Česká republika je pak oblíbená zejména mezi migranty ze Slovenska, Polska, Vietnamu, Ruska a také z Ukrajiny [1]. Někdejší ukrajinské ekonomické migranty však dnes v důsledku válečného konfliktu významně nahrazují spíše ukrajinští uprchlíci (viz dále).

1. 1 Charakteristika a typologie migrace

Klasicky k migraci dochází z důvodu přelidnění, které má řadu dalších negativních dopadů, v ekonomické rovině pak zejména nedostatek pracovních příležitostí. Dle Dobrylovského [1] lze v případě migrace rozlišovat mezi jejími dvěma základními formami: vnitřní a zahraniční.

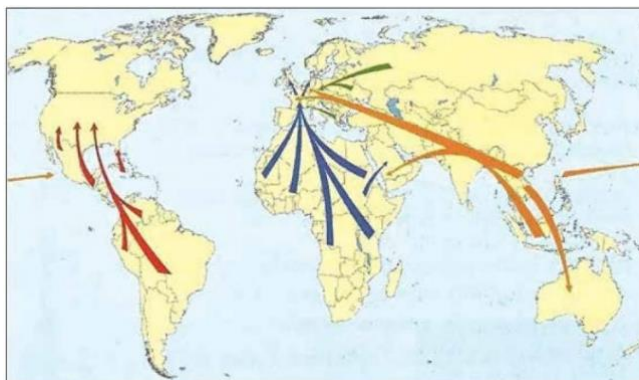
- **Vnitřní migrace**

V případě vnitřní migrace lze uvažovat o trojici možných příčin. Klasicky se může jednat o stěhování se za prací (lepším životním uplatněním). V tomto případě se nejčastěji celé rodiny, či ekonomicky aktivní občané stěhují z venkova do měst. Rizikem této praxe je přesažení zvládnutelných limitů pro začlenění nově příchozích obyvatel, což nakonec může vést až ke vzniku chudinských zón. Další podobou vnitřní migrace je sdružování se vzhledem k etnické či kulturní spřízněnosti; není žádnou výjimkou, že výsledkem se stávají také ghetta či přímo tzv. no-go zóny. Jak také autor doplňuje [1, s. 99] „*V no-go zónách regulérní státní moc fakticky rezignuje na svou schopnost prosazení platných zákonů. De facto se tím vytvářejí cizorodé enklávy, státy ve státě*“. Podobné situace jsou v konečném důsledku třetí příčinou vnitřní migrace, kdy ti, kteří mohou, se z těchto problematických oblastí snaží uniknout.

- **Zahraniční migrace**

Zahraniční migrace se od té vnitřní odlišuje především tím, že z hlediska migrujících zahrnuje nutnost zásadní změny v jazykových, kulturních, politických, legislativních a dalších zvyklostech. „*Právě tato skutečnost činí ze zahraniční formy migrace zdroj rizik pro obě strany – pro migranty i pro jejich cílovou zemi*“ [1, s. 99]. V této souvislosti je možné setkat se s další, podrobnější, klasifikací zahraniční migrace, již nabízí např. Brzóska [3], který hovoří o migraci mezistátní a migraci vnější. K mezistátní migraci pak dochází napříč zeměmi, jež se nacházejí v tomtéž sociokulturním regionu (např. EU), a tak jsou problémy spojeny především s odlišností jazyce, nostrifikací vzdělání a také s odlišnostmi v legislativě (např. týkajícími se pracovního trhu). Migrace vnější je pak charakterizována přesuny obyvatel mezi jednotlivými sociokulturními regiony, potažmo kontinenty. Právě s tímto typem migrace se pojí největší komplikace, přičemž právě integrace migrantů v nové zemi, která je zcela odlišná ve srovnání s jejich zemí původu, je velkou výzvou pro obě zapojené strany [3].

Nejčastějšími důvody k zahraniční migraci pak jsou nejen stěhování se do lepších podmínek a záměry dobovačné, ale také snaha utéci před pronásledováním či zhoršujícími se podmínkami v dosavadním místě pobytu. Jak podotýká Dobrylovský [1], stávající mezinárodní a mezikontinentální migrace zejména v posledních letech nabyla dříve zcela netušených rozměrů a v podstatě by se tak dalo hovořit až o „stěhování národů“.

Obr. 1: Hlavní směry migračních proudů v novém tisíciletí
Zdroj: [1, s. 99]

Na bezprecedentní stávající situaci ale upozorňuje také Drbohlav [4], dle jeho názoru mezinárodní migrační pohyby procházejí zejména v posledních letech dramatickými změnami, a to nejen v rovině globální, ale i vzhledem k Ukrajině. Jak tedy shrnuje, [4, s. 13-14] „V širokém slova smyslu umocňující se politická nestabilita (konflikty plodící obecné násilí a porušování lidských práv) v některých regionech světa (...) eskalující do otevřených válečných střetů, ať už uvnitř hranic jednotlivých zemí či mezi zeměmi, vyvolává vlastně dlouhodobé uprchlické migrační vlny.“ Tyto vlny pak dle autora proměňují strukturu migračních toků, resp. de facto posilují vynucenou migraci. Tímto způsobem pak v důsledku vznikají uprchlické krize. V takovém případě se do pohybu dávají jak utečenci v rámci vlastní země (a tehdy se jedná o tzv. vnitřně vysídlené osoby, tj. *internally displaced persons*), tak i mimo ni.

Nakonec lze tedy shrnout, že aktuální migrační situace se oproti předešlým obdobím dramaturgizuje a také více heterogenizuje [4]. Vedle migrantů, jejichž hlavním cílem k přesunu z vlastní země pobytu jsou důvody ekonomické (a tuto migraci je možné považovat také za dobrovolnou), významně přibývá i těch, kdo musejí migrovat proto, že na jimi obývaném území dochází k eskalaci konfliktů. Jak Drbohlav tedy uzavírá [4, s. 14], „mezi oběma skupinami je významný rozdíl – základní charakteristiky, podmíněnosti a 'pravidelnosti' svázané s jejich pohyby jsou velmi odlišné, nesrovnatelné.“

V souvislosti s migrací je proto třeba, jak upozorňuje např. Jančar [5] terminologicky rozlišovat mezi pojmy, které bývají nezdůvodněně zaměňovány: migrant a uprchlík.

Migrantem je osoba, jež dobrovolně opustila svou domovskou zemi a dočasně nebo trvale pobývá v zemi, v níž se nenarodila. Nejčastějším důvodem k tomuto „přesunu“ pak bývá zlepšení životních a ekonomických podmínek. Migrant může nabývat dvojí podoby: migrant legální na území cizí země vstoupil – a pobývá v ní – legálně, kdežto nelegální migrant k tomuto pobytu žádné povolení nemá a oprávněn k němu není. Z migrantů se následně pobýváním v nové zemi stávají imigranti [5].

Uprchlíci však mají v kontextu migrace odlišné „postavení“, vzhledem k tomu, že jejich migrace je nedobrovolná. V souladu s ženevskou konvencí z roku 1951 jsou uprchlíci osobami, které z vlasti uprchly z oprávněných rasových, náboženských, národnostních nebo politických důvodů a tyto důvody jim zároveň znemožňují návrat [6]. Právě uprchlíci pak mají také v souladu s dokumenty Úřadu Vysoké komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) nárok na zvláštní právní režim ochrany, tj. mezinárodní ochranu uprchlíků (viz dále). „V ČR je osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, označována jako azylant“ [7, s. 2].

1. 1. 1 Migrace legální

Jak již bylo naznačeno v souvislosti s definicí pojmu „migrant“, je třeba rozlišovat i mezi migrací z hlediska toho, jak na ni nahlíží zákon. Migrace tedy může nabývat dvojice podob – legální a nelegální. Na **migraci legální** lze nahlížet jako na tu, která je rozšířenější – a to i vzhledem k tomu, že mezi mezinárodními migranty většinu tvoří ti, kteří jsou ekonomicky aktivní a k jejich pohybu dochází v rámci řady obvyklých legálních migračních pohybů (tj. tradiční pravidelná migrace, smluvní pracovní pohyby, pohyby profesionálů ad.). Legálními migranty jsou pak také všichni ti, které lze považovat za uprchlíky, a samozřejmě i žadatelé o azyl [8]. Faktem ovšem je, že jelikož zejména v posledních dekadách dochází k masivnímu migračnímu přesunu vzhledem k významné disproporci bohatství různých částí světa (zejména tedy migraci z jihu na sever a z východu na západ), narůstá i migrace nelegální. Tu pak Kunešová [9] přičítá zejména postupně se otevírajícím hranicím napříč Evropou. „Mezi hlavní důvody nárůstu nelegální migrace patří otevření východní Evropy a odstranění vnitřních hranic mezi zeměmi EU, které podepsaly Schengenskou dohodu, na základě čehož byly postupně počátkem 90. let mezi zeměmi EU zrušeny hraniční kontroly“ [9, s. 96].

1. 1. 2 Migrace nelegální

Nelegální migrací pak Kukla [8, s. 96] definuje „*nelegální vstup osob přes státní hranice na území daného (našeho) státu z různých důvodů, nedovolený způsob opuštění státu a nelegální pobyt na území*“. Jak také autor doplňuje, v souvislosti s nelegálním pobytem pak dochází k nespočtu souvisejících porušení platných právních předpisů dané země – nejčastěji v rovině zaměstnanosti. Těmi, kdo v Česku nejčastěji pracují bez potřebných povolení, pak jsou Ukrajinci. Kromě toho Kunešová [9] doplňuje, že nelegální migrace nezřídka probíhá v podobě pašování lidí a také nelegálního obchodu s lidmi, který se především od 90. let stal vysoce profesionalizovaným a také lukrativním byznysem. I proto se na tuto problematiku již blíže zaměřuje i celá EU, v roce 2021 byl přijat obnovený Akční plán EU proti pašování migrantů, jenž schválila Evropská komise [10]. Nelegální migrace je zároveň považována také za významné bezpečnostní riziko pro cílové země, skrze nelegální migraci může být narušena i jejich vnitřní stabilita. I proto se tedy specificky na tuto problematiku zaměřují i speciálně vyčleněné složky Policie ČR – tedy orgány cizinecké policie, viz dále. Kromě toho se na sledování nelegální migrace napříč ČR zaměřuje v souladu s pověřením Ministerstva vnitra Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci, ANACEN [11].

Specifickým typem nelegální migrace je tzv. **tranzitní nelegální migrace**. Ačkoliv i v tomto případě se jedná o neoprávněný vstup na území cizího státu, ten není cílovou zemí, ale slouží jen k přesunu směrem k vytyčené cílové destinaci. I když obecně nelegální migrace zejména v posledních letech rostla zejména vzhledem k migračním pohybům na tzv. balkánské trase, Česko platí právě převážně za zemi tranzitní. Tranzitní nelegální migraci pak Ministerstvo vnitra [11, s. 132] považuje především za „*vysoce rizikovou z hlediska osob napomáhajících k nelegálnímu překročení státních hranic ČR*.“

1. 2 Důsledky migrace

Jak uvádí další materiál Ministerstva vnitra, jenž definuje zásady migrační strategie České republiky, „*migrace je komplexním a dynamickým jevem, který má na Českou republiku společenské a ekonomické dopady. Vstup, pobyt a integrace cizinců na území České republiky jsou procesy s možnými pozitivními i negativními důsledky pro českou společnost*“ [12, s. 4] (Ministerstvo vnitra, 2015, s. 4). Dle Tomeše [2, s. 309-310] lze důsledky migrace klasifikovat následovně:

- *důsledky demografické*: skrze migraci dochází k proměnám struktury obyvatelstva a také k podpoře urbanizace;

- *důsledky ekonomické*: levná pracovní síla může negativně působit zejména v období recese a krize;
- *důsledky politické*: s příchodem cizinců do poměrně homogenních společností národních států dochází ke vzniku politického napětí;
- *důsledky náboženské*: při migraci osob s různým náboženským vyznáním dochází k pnutí v rovině asimilace a vzájemné tolerance;
- *důsledky kulturní*: ze strany obyvatel země, kde se migranti usazují, hrozí xenofobie a neschopnost přijmout jiné kultury a hodnoty;
- *důsledky sociální*: vzhledem k tomu, že imigranti často žijí na hranici životního minima, vzniká z jejich strany tlak na sociální systém [2].

Již z výše uvedené klasifikace tedy vyplývají četné problémy a rizika, jež se k migraci pojí. V prvé řadě je to rostoucí míra nezaměstnanosti a snížení životní úrovně stávajících obyvatel vzhledem k tomu, že imigranti se stanou na trhu práce de facto konkurencí. Vedle toho však může docházet také ke kolizi v sociálním systému, jelikož mnozí imigranti se stanou také závislími na sociálních dávkách. Nakonec nelze opomíjet ani možná bezpečnostní rizika, kterými jsou dle Dobrylovského [1] např. růst zločinnosti v důsledku faktu, že někteří imigranti se zapojí do nelegálních činností. Imigrace může být samozřejmě pro hostitelskou zemi i přínosem, ovšem jak také autor upozorňuje [1], jen za naplnění následujících předpokladů: mezi imigranty je příznivá vzdělanostní struktura, příznivá věková struktura a také kulturně-etnická příslušnost. Mezi imigranty by také měl být co největší podíl ekonomicky aktivních.

Opomenuty by ale neměly být ani důsledky migrace vzhledem k zemím, z nichž migranti pocházejí a které opouštějí. V těchto zemích dochází ke snižování pracovních sil a také nezdědka k odlivu kvalifikovaných odborníků – na druhou stranu ale země, jejichž občané působí v zahraničí, mohou zvyšovat své devizové zdroje a také lehčeji získávat investory [1].

Ovšem bez ohledu na to, co naznačují teorie, Stojanov a Duží [13, s. 203] konstatují, že *„neexistuje žádná jednotná teorie, která by komplexně vysvětlovala příčiny, průběh a důsledky mezinárodní migrace (...), protože migrace obyvatel je široce podmíněný proces, často ovlivněný komplexem mnoha vnitřních a vnějších faktorů.“* I z toho důvodu teorie, které vznikly v různých vědních oborech a také v různých obdobích, poskytují dle jejich názoru vždy spíše jen izolovaný pohled na problematiku bez zasazení do širších souvislostí.

V kontextu již vymezených rozdílů mezi migrací legální a nelegální je zároveň třeba alespoň stručně zmínit jeden z klíčových důsledků migrace nelegální, a to bezpečnostní rizika. Na ně již v roce 2015 upozornila v rámci analýzy bezpečnostních aspektů migrace příslušná pracovní skupina Ministerstva vnitra [14]. Ministerstvo vnitra pak v rámci Auditů národní bezpečnosti také přímo uvádí, že hrozba nelegální migrace vzrůstá v kontextu navyšujícího se počtu lokálních ozbrojených konfliktů, přičemž riziky v rovině bezpečnosti jsou radikalizace, terorismus a neřízenou nelegální migraci lze považovat i za jeden z aspektů tzv. hybridní hrozby. Česko pak pro situace, kdy dojde ke zvýšené míře nelegální migrace, disponuje také typovým plánem krizového řízení – Migrační vlna velkého rozsahu, který je nedílnou součástí migrační politiky ČR, viz dále. Přesto mechanismy, které by nelegální migraci, a potažmo tedy i vzniku souvisejících bezpečnostních rizik, bránily, nelze považovat za úplně efektivní. Nelegální migraci totiž český právní řád nepovažuje za trestný čin, takže jedinou „hrozbou“ pro ty, kdo se jí dopustí, je vyhoštění a zákaz vstupu na území celé EU [14].

1. 3 Migrační politika ČR

Migrační politika se dotýká nespočtu činností země v celé řadě oblastí – např. v zaměstnanosti, školství, vědě, kultuře, v oblasti sociální apod. Kromě toho samozřejmě obsahuje také principy toho, komu a za jakých podmínek lze v dané souvislosti poskytovat humanitární pomoc. Migrace je tedy tématem, jímž se svým dílem zabývají jednotlivé resorty, dominantně pak Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a Ministerstvo vnitra (MV) [2]. Zatímco ale v počátcích naší samostatné země (v 90. letech) bylo hlavním orgánem koordinace migrace (a integrace migrantů) Ministerstvo vnitra, změny v přistěhovalecké politice iniciovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí v letech 2001-2002. Právě tehdy byl v život uveden projekt Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků, díky němuž byla vysoce kvalifikovaným migrantům nabídnuta možnost získání urychleného trvalého pobytu, program byl však v roce 2010 dle Drbohlava [4] ukončen. Jak autor obecně shrnuje, porevoluční migrační politika v Česku byla zpočátku de facto nesystémová a teprve v posledních letech se víceméně pasivní přístup k řešení migračních otázek začíná měnit v aktivní. Přesto je možné českou migrační politiku považovat za spíše apolitickou (a více byrokratickou). Jak Drbohlav také doplňuje [4, s. 208], „*kromě toho lze na české migrační politice rozpoznat výrazný vliv EU, tzv. evropeizaci migrační politiky, například ve sféře vízové politiky.*“

Z hlediska legislativního je klíčovým dokumentem, dle něž je řízen vstup a pobyt migrantů do Česka, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, resp. zákon č. 274/2021 Sb., jímž se předešlý zákon mění. Otázka migrace je pak předmětem zájmu Ministerstva vnitra a jeho Odboru pro azylovou a migrační politiku (OAMP), dále však participuje Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Správa uprchlických zařízení ad. [15].

V současné době je migrační politika České republiky již také součástí společných politik Evropské unie, tedy její realizace se od právních principů Unie dále odvíjí. Právě udělování azylu, potažmo mezinárodní ochrany, je společně s ochranou vnějších hranic EU a také s návratovou politikou (vyhoštění ilegálních migrantů) oblastí, kterou společné evropské politiky dle Ministerstva vnitra upravují a regulují nejvíce [12]. Principiálně pak migrační politika ČR a EU vychází z následujícího:

- přijímat legální migranty a ulehčit jim vstupní procesy, a to tak, aby byla v globálním ekonomickém prostředí zachována konkurenceschopnost;
- zajistit ilegálním migrantům (dle příčin jejich migrace) buď mezinárodní ochranu, nebo návrat do země původu;
- zasadit se o integraci cizinců na území ČR, a to tak, aby byla eliminována (výše popsaná) bezpečnostní rizika i negativní společenské jevy;
- věnovat se vnějšímu rozměru migrační politiky, a to včetně pomoci uprchlíkům, podpory bezpečnostní stabilizace a sociálně-ekonomického rozvoje jak zemí, jež jsou zdrojem migrace, tak i zemí tranzitních (ČR zároveň v zájmu těchto cílů přijala doporučení EU – Evropský program pro migraci – z roku 2015) [12, s. 4-5].

Směrem k aktuálně aplikované migrační politice se ale ozývají i kritické hlasy (často ze strany euroskeptiků) s tím, že migrační politika, jež vychází z principů evropské azylové politiky (tj. ten, kdo se cítí být pronásledován nebo ohrožen na životě, má v rámci EU právo požádat o azyl), již neodpovídá stávajícím podmínkám. „*Objektem takto pojaté azylové politiky je modelově východoevropský disident pronásledovaný totalitním režimem, tj. jednotlivec s jasnou osobní historií i motivací. Na tuto individuální migraci je současná azylová politika připravena,*“ shrnuje tedy Weigl v rámci publikace Institutu Václava Klause [16, s. 17]. Ovšem stávající masová migrace milionů lidí, kteří do Evropy během krátkého času míří, je dle Weigela [16, s. 17] „*zcela jiný fenomén, na něž aplikace existujících principů evropské azylové politiky nefunguje.*“

Jak ovšem upozorňují Stojanov, Klvaňová, Seidlová a Bureš [15], bez ohledu na jakékoliv „principy evropské azylové politiky“ je třeba zdůraznit, že české vlády se dlouhodobě řadí mezi ty, které jsou velmi významně proti-migrantské (to ostatně v roce 2020 vyvrcholilo žalobou na ČR ze strany Evropské komise z důvodu porušení unijního práva). Jak tedy autoři doplňují, „v roce 2016, podobně jako i v dalších letech, česká vláda odmítla přijmout 2691 (přijala pouze 12) žadatelů o azyl a většina politiků na této strategii trvá dodnes [15, s. 6]. Tuto situaci samozřejmě významně změnila válka na Ukrajině, v jejímž důsledku Česko přijalo více jak tři stovky tisíc migrantů. Těm byla ale poskytnuta jen jedna z forem azylu, tzv. dočasná ochrana (viz dále).

1. 3. 1 Mezinárodní ochrana a azylová politika

Pro Českou republiku, jako pro členský stát Evropské unie, jsou v oblasti azylové politiky závazná mezinárodně-právní pravidla (Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků). Na základě toho je ČR, stejně jako kterýkoliv jiný stát Unie, povinna zabývat se každou žádostí o azyl ze strany cizinců, kteří o něj požádají (tj. právo žádat o azyl mají všichni cizinci z celého světa). Žadatelé o azyl jsou tedy dle principů Ministerstva vnitra z formálního hlediska již zmiňovaní uprchlíci, kteří svou vlast opouštějí z jasně definovaných důvodů, a vztahuje se na ně tzv. mezinárodní ochrana [12].

Azylová politika tedy vychází z principů mezinárodní ochrany – ta je následně udělena buď přímo v podobě azylu, nebo ochrany doplňkové. V průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany je pak dle Sdružení pro integraci a migraci [17] ze strany Ministerstva vnitra zaměřena pozornost na to, zda byla naplněna některá z podmínek, jež se k udělení mezinárodní ochrany vztahuje, tj. zda žadatel v zemi svého původu čelil pronásledování z důvodu: aplikace politických práv a svobod, z důvodů rasových, genderových, náboženských, národnostních, z důvodu příslušnosti k nějaké sociální skupině či kvůli zastávání určitých politických názorů v zemi, jehož občanstvím disponuje (či – nemá-li žadatel státní občanství – v zemi posledního trvalého pobytu) [17].

Klíčovým legislativním materiálem, jenž se problematiky týká, je zákon č. 437/2006 Sb., zákon o azylu. Ten nejenže se vztahuje k oblasti mezinárodní ochrany, ale také jasně definuje základní terminologii, vymezuje také zmiňované formy mezinárodní ochrany a její druhy. Těmi jsou:

- *azyl z důvodu pronásledování*: udělován je v souladu s obsahem § 12 zákona o azylu, a to lidem, kteří jsou pronásledováni za uplatňování politických práv a svobod či lidem, kteří mají odůvodněný strach z důvodu pronásledování vzhledem k rase, pohlaví, náboženství ad. (viz výše – podmínky udělení mezinárodní ochrany);
- *humanitární azyl*: tento typ azylu je udělován v případech, kdy nejsou naplněny podmínky udělení azylu dle § 12 (pronásledování), a jedná se zároveň o případy hodné zvláštního zřetele;
- *azyl za účelem sloučení rodiny*: azyl je poskytován rodinným příslušníkům azylanta, jenž azyl již v souladu se zákonem získal, a to i když nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 12. Rodinnými příslušníky jsou dle zákona manžel/manželka, dítě azylanta mladší 18 let, rodič azylanta mladšího 18 let či zletilá osoba odpovídající za osobou nezletilou. V potaz nejsou brána manželství polygamní;
- *doplňková ochrana*: jedná se o zvláštní typ mezinárodní ochrany vymezené § 14 zákona o azylu, udělována je cizincům, kteří nenaplní podmínky pro udělení klasického azylu, avšak při návratu do vlasti by jim hrozila vážná újma (uložení či vykonání trestu smrti, mučení, nelidské zacházení, vážné ohrožení života ad.);
- *doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny*: v tomto případě platí obdobná pravidla a vymezení jako v případě udělení azylu za účelem sloučení rodiny, tedy jak ukládá zákon č. 437/2006 Sb., zákon o azylu [18].

Doplňková ochrana je pak na rozdíl od azylu udělována jen na dobu určitou – a poté, co vymezená lhůta uplyne, jsou uvedené skutečnosti opětovně přešetřovány. Pokud přetrvávají, je doplňková ochrana prodloužena.

1. 3. 2 Lex Ukrajina

Všechny již zmíněné typy mezinárodní ochrany jsou využívány zcela standardně, ovšem nevztahují se na situace krizové, kdy není možné realizovat klasická azylová řízení – tedy např. i masový příliv migrantů prchajících před válkou, což je i případ uprchlíků z Ukrajiny. Právě pro tuto situaci tedy v březnu 2022 Rada EU vzhledem k naplnění čl. 5 směrnice 2001/55/ES aktivovala tzv. **institut dočasné ochrany** pro osoby prchající před válkou na Ukrajině. Sládeková [19] pak dočasnou ochranu definuje jako „*krizový mechanismus, který má zemím EU sloužit k rychlé reakci na hromadný příliv osob, jež se z určitého důvodu nemohou vrátit do své vlasti. Cílem je zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy a umožnit vysídleným osobám požívat harmonizovaných práv v rámci celé EU*“.

V českém právním řádu má pak směrnice 2001/55/ES dle Sládekové [19] podobu zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, který v řadě aspektů v podstatě vychází z již zmiňovaného zákona o azylu a účinnosti nabyt až 21. 3. 2022 právě v souladu s aktivací institutu dočasné ochrany na unijní úrovni. Účinnosti také nabyt zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, který vstoupil ve známost jako tzv. lex Ukrajina [19].

V souladu s lex Ukrajina tedy v Česku byly adekvátně upraveny související zákony tak, aby stát mohl flexibilně reagovat na extrémní nárůst přicházejících uprchlíků. Lex Ukrajina tvoří trojice základních norem: ze strany Ministerstva vnitra pojednává o přidělování tzv. dočasné ochrany, právním statusu uprchlíka a přístupu ke zdravotní péči, ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí o zaměstnávání, sociálním zabezpečení a dětských skupinách a ze strany Ministerstva školství o přístupu ke vzdělávání [20].

Dočasná ochrana je tedy dle Veřejného ochránce práv [21] speciálním typem oprávnění k pobytu na území ČR (a také – v omezeném režimu – v dalších členských zemích EU), jež začalo být v Česku udělováno na dobu jednoho roku, konkrétně s platností do 31. 3. 2023. Období jednoho roku však lze následně prodloužit, automaticky na období dalších šesti měsíců, maximálně pak na dobu dalšího celého roku. Dočasná ochrana se vztahovala v základu na:

- státní příslušníky Ukrajiny, kteří na jejím území pobývali před 24. 2. 2022;
- rodinné příslušníky státních příslušníků Ukrajiny (v souladu s předcházejícím bodem), tj. manžela/manželku, nezletilé děti, rodiče nezletilých dětí, které již dočasnou ochranou disponují, jiné blízké příbuzné a také registrované partnery [21].

Dále se udělení dočasné ochrany vztahovalo na osoby blíže specifikované v prováděcím rozhodnutí Rady EU 2022/282 ze 4. 3. 2022, jímž bylo určeno, že dochází k situaci hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny a naplnění čl. 5 směrnice 2001/55/ES [21].

Základní pravomoc udělovat dočasnou ochranu získalo Ministerstvo vnitra, ale také Policie ČR (resp. cizinecká policie). Dvojice těchto orgánů se stala oprávněnou určit místo podání žádosti k udělení dočasné ochrany tak, aby nedocházelo k lokálnímu tlaku, přičemž žadatelé mohli o dočasnou ochranu žádat (osobně) jen v případě, pokud již o totéž nepožádali v jiném státu EU. Legislativa také žadatelům uložila povinnost k žádosti předložit související tiskopis, cestovní doklad (v případě, že jím žadatel nedisponuje, je mu na příslušném úřadě bezplatně

vydán nový) a příp. fotografii (tu zároveň mohou pořídit i pracovníci ministerstva i policie). K vyznačení dočasné ochrany začaly být užívány vízové štítky umístované do cestovního dokladu [20].

Na podzim 2022 česká vláda – vzhledem k tomu, že konflikt na Ukrajině stále přetrvává – schválila lex Ukrajina v novelizované podobě. Na jejím základě si tedy uprchlíci mohou dočasnou ochranu prodloužit o rok, tj. do konce března 2024, a to prostřednictvím online registrace k osobní návštěvě pracoviště Ministerstva vnitra, kde jim budou přiděleny nové vízové štítky. V opačném případě pak dočasná ochrana zanikne [22].

2 Cizinecká policie a její role v řešení migrace

V kontextu role cizinecké policie – ačkoliv její úlohy (i formální označení) se v průběhu času různě proměňovaly – bude pozornost zaměřena nejprve právě na přiblížení stručné historie této specializované jednotky a následně na úlohy a kompetence, jimiž disponuje dnes. Pozornost bude věnována především migraci z tzv. třetích zemí, kdy právě migranti z oblastí mimo Schengen se klasicky dopouštějí migrace nelegální, jejíž postihování je základní náplní práce příslušníků cizinecké policie.

2.1 Ochrana státních hranic

Státní hranice klasicky určují teritorium konkrétního státu a také území výkonu státní moci. Ochranu státních hranic lze považovat za kruciólní součást všech opatření, jež jsou přijímána za účelem zajištění bezpečnosti a obranyschopnosti té které země. Ačkoliv v době stále postupující globalizace a posilujícího pohybu lidí někteří funkce hranic zpochybňují, dle Hrabálka [23, s. 27], *„hranice mají obrovský symbolický význam a jsou spojovány s výkonem státní suverenity, z tohoto důvodu představují politicky velmi citlivý aspekt existence státu.“* Přesto je samozřejmě třeba, a to i v historickém kontextu, pohled na význam, potažmo funkci hranic nepochybně alespoň adekvátně modifikovat – a to i vzhledem k volnému přeshraničnímu pohybu osob v rámci Evropské unie. Zatímco tedy v minulosti hranice měly především funkci vymezení státního prostoru – chráněného území, jež mělo pohybu osob přes ně zamezovat – dnes je situace v evropském kontextu odlišná. Na druhou stranu základní princip hraničních kontrol těch, které „evropské hranice“ nezahrnují, a tedy i pomyslný „výběr“ osob, jež budou vpuštěny a které nikoliv, přetrvává. Jak tedy Hrabálek shrnuje [20, s. 28], *„základní funkcí hranic je funkce kontrolní (...) skrze hranice a kontrolu na nich prováděnou mohou státy regulovat příliv cizinců, kteří do jejich země směřují, a oddělovat tak ty, které na svém území chtějí, a ty, které nikoliv.“*

Modernímu pohledu na funkci státních hranic ale samozřejmě, jak uvádí např. Kašpar [24], předcházela důkladný dohled, jemuž byly právě pohraniční oblasti klasicky podrobovány. Konkrétně v někdejší Československu, za první republiky, dohled zajišťovala částečně armáda a částečně tzv. hraničáři rekrutovaní z řad místních obyvatel. Počínaje rokem 1936 pak na hranice dozorovala tzv. Stráž obrany státu, orgán předcházející následně na hranicích působící SS a gestapu v období 2. světové války. Po jejím skončení pak – a to až do roku 1992 – dohled nad státními hranicemi vykonávala Pohraniční stráž. Ta ovšem dohlížela nejen

na to, aby se nežádoucí osoby nedostaly na Československé území, ale zejména na to, aby tuzemské obyvatelstvo nemohlo proniknout na hranice sousedních států, především Rakouska a SRN. Po rozpadu Československa, počínaje rokem 1993, začala na české státní hranice dohlížet Služba cizinecké a pohraniční policie ČR [24]. Tento dohled, a tedy i ochrana pozemních státních hranic, však definitivně pozbyla na významu v roce 2007, když Česká republika vstoupila do Schengenského prostoru. „*Tato změna znamenala transformaci služby cizinecké a pohraniční policie na službu cizinecké policie*“ [25, s. 48].

Je však třeba dodat, že ačkoliv se vstupem Česka do Schengenského prostoru byla ukončena klasická podoba ochrany státních hranic, dohled nad nimi samozřejmě přetrval. Změnil se však v dynamický model, v jehož rámci je dle Langera a kol. [26] ochrana státních hranic rozprostřena do čtveřice pásem:

- *první pásmo*: týká se již zemí původu, resp. tranzitních zemí mimo Schengen, kde má fungovat prevence přílivů migrantů;
- *druhé pásmo*: jedná se o bilaterální spolupráci se zeměmi, s nimiž sousedíme (např. v podobě zřizování společných policejních center);
- *třetí pásmo*: opatření na vnější hranici, tj. na mezinárodních letištích, která přijímají lety ze zemí mimo Schengen;
- *čtvrté pásmo*: zahrnuje kontrolu, jež směřuje do vnitrozemí, tedy veškeré akce, které mají zabránit nelegální migraci a také přeshraniční kriminalitě [26].

Ochrana státních hranic, byť v transformované podobě, tedy přetrvala do dnešní doby, největší důraz je na ni ale kladen v kontextu postihování nelegální migrace, což je primárně v kompetencích cizinecké policie.

2. 2 Klíčové (legislativní) prvky vymezující činnost cizinecké policie

Pravidla pobytu cizinců na území České republiky jsou vymezena dvojicí základních zákonů, zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu a zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (příp. také zákonem č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně). Stěžejním zákonem pro činnosti cizinecké policie je pak zákon o pobytu cizinců na území České republiky. Právě jeho prostřednictvím jsou mj. stanoveny podmínky pro vstup cizinců na české území (a také podmínky pro jejich vycestování), podmínky pobytu a také kompetence Policie ČR, potažmo složek cizinecké policie.

V kontextu problematiky cizinecké policie je tedy v souladu s § 9 zákona o pobytu cizinců [27] nutné rozlišovat mezi cizinci – tedy těmi, kdo jsou občany EU/EHS, a kdo pocházejí ze „třetích zemí“ (tj. mimo EU/EHS). Zmiňovaný zákon o pobytu cizinců pak jasně vymezuje pravidla pro vstup cizinců na české území, kdy platí, že příchozí ze „třetích zemí“ musejí naplnit konkrétní podmínky. V první řadě se musejí prokázat platným cestovním dokladem a v druhé, je-li pro zemi jejich původu stanovena vízová povinnost, prokázat se také platným vízem/povolením k pobytu [27].

- **Platný cestovní doklad**

Platným cestovním dokladem je dle Ministerstva zahraničních věcí [28] v rovině vstupu cizinců na území EU rozuměn obvykle cestovní pas/cizinecký pas. Ten musí obsahovat údaje o státním občanství cizince, údaje o jeho totožnosti, fotografii držitele a také údaj o platnosti. Právě do pasu (platného cestovního dokladu) jsou pak udělována také příslušná víza, jež značí také konkrétní pobytový status, a to v podobě vízového štítku [8]. Aby žádost o vízum mohla být přijata, cestovní doklad/pas musí dle informací Ministerstva zahraničních věcí [28] naplnit následující podmínky:

- nesmí být starší 10 let;
- musí být platný alespoň 3 měsíce po zamýšleném odjezdu z ČR;
- musí obsahovat alespoň 2 prázdné stránky [28].

Kromě toho nesmí být cestovní doklad poškozen (obsahovat nečitelné údaje), nesmí být porušena jeho celistvost, nesmí obsahovat nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny a fotografie musí odpovídat skutečné současné podobě držitele [28].

- **Vízum a pobytový status**

Naprostou klíčovou je pro vnímání postavení migranta jeho pobytový status – právě od něj se odvíjejí jeho práva a povinnosti. V souladu s nařízením Rady (ES) č. 539/2001, ve znění pozdějších úprav, byl sestaven seznam států mimo EU, jejichž občané mohou na území ČR pobývat krátkodobě, a to bez jakékoliv vízové povinnosti [29]. V případě, že cizinec nepochází ze zemí EU/EHS a nespadá ani do kategorie těch, jimž je umožněn přechodný bezvízový pobyt (do tří měsíců), musí se vízem (krátkodobým, nebo dlouhodobým) prokázat, a to v souladu se zákonem o pobytu cizinců [8].

Typy víz jsou pak dle Kukly a kol. [8] stanoveny následovně:

- *Vízum typu A, Letištní průjezdní vízum*: jedná se o výjimku pro bezvízový pohyb v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. To, kteří občané třetích zemí jej mohou využít, určuje vyhláška č. 428/2010 Sb., ve znění pozdějších úprav (Ministerstvo vnitra, 2020).
- *Vízum typu C, Vízum k pobytu do 90 dnů*, účely udělení víza mohou být rozmanité – od turistiky, sport přes důvody zdravotní, až po studium, vědu, sezónní práci ad., pobyt po dobu 90 dnů pak může být realizován v rámci jakéhokoliv období trvajícího 180 dní. Žádosti o krátkodobá víza se podávají buď na konzulátech nebo ve vízových centrech (ne na hraničních přechodech či přímo území cílové země).
- *Vízum typu D, Vízum k pobytu nad 90 dní* (dlouhodobé vízum, platné max. 1 rok), i v tomto případě je vymezena řada účelů, držitelé tohoto typu víza se zároveň mohou krátkodobě a nevydělečně pohybovat i v dalších zemích Schengenského prostoru. Žádosti o tento typ víza přijímají příslušné zastupitelské úřady ČR v zahraničí, o tom, zda bude vízum uděleno, rozhoduje Ministerstvo vnitra [8].

Jak dále uvádí Baštecká [30], od typu uděleného víza se pak odvíjí i typy pobytů cizinců na českém území, tedy pobyty přechodné či trvalé, a to v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Pro tyto typy pobytu jsou dle autorky stanoveny konkrétní podmínky.

- *Přechodný pobyt krátkodobý*: v tomto případě může být umožněn bez víza, s průjezdním letištním či výjezdním vízem, nebo s krátkodobým vízem – do 90 dnů.
- *Přechodný pobyt dlouhodobý*: udělována jsou zvláštní víza – diplomatická, dlouhodobá víza nad 90 dnů a povolení k dlouhodobému pobytu.
- *Trvalý pobyt*: cizinci je uděleno povolení k trvalému pobytu [30].

	Typ pobytu
Občané ze zemí mimo EU	krátkodobě bez víza na 3 měsíce
	krátkodobě s vízem na 3 měsíce
	dlouhodobě s vízem nad 90 dní
	dlouhodobý pobyt
	trvalý pobyt

Obr. 2: Možné typy pobytů občanů z tzv. třetích zemí

Zdroj: [29, s. 38]

V kompetenci cizinecké policie je pak kontrola všech výše zmiňovaných dokladů – tedy cestovních dokladů/pasů a udělených víz/vízových štítků, a to v souladu s § 167 zákona o pobytu cizinců, a dále také tzv. pobytová kontrola zjišťující, zda pobyt cizince je oprávněný a v souladu se zákonem, resp. typem uděleného víza/pobytu.

Na závěr (a v kontextu tématu práce) je také třeba dodat, že zákon o pobytu cizinců se nevztahuje (v souladu s § 2 zákona o pobytu cizinců) na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, cizince, kteří jsou na území strpění, azylanty či osoby s doplňkovou ochranou a také ty, kdo o její udělení požádali. V těchto případech je základním legislativním předpisem zákon č. 325/1999 Sb., o azylu.

2. 3 Hierarchie cizinecké policie a kompetence jejích složek

Aktuálně je problematika mezinárodní migrace a také mezinárodní ochrany ČR otázkou, jež je plně v gesci Ministerstva vnitra. „*Gestorem Ministerstva vnitra pro výkon působnosti v otázkách mezinárodní migrace, vstupu a pobytu cizinců na území České republiky a dalších souvisejících oblastí, je Odbor azylové a migrační politiky*“ [29, s. 39]. Tento odbor určuje také koncepci integrace cizinců, státního integračního programu a v neposlední řadě i podobu spolupráce napříč zeměmi Schengenského prostoru. Ministerstvo vnitra je pak zároveň vykonavatelem dohledu nad činnostmi policie a v souladu s § 165 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, je také nadřízeným orgánem Ředitelství služby cizinecké policie, která se (na rozdíl od výše zmíněných případů migrace v souladu se zákonem) věnuje specificky i problematice migrace nelegální [29].

Z hlediska strukturálního zakotvení je Služba cizinecké policie jednou ze složek Policie České republiky, což je dle Viláška, Fialy a Vondráška [25, s. 48] „*centrálně řízená organizace v resortu ministerstva vnitra, jejíž rámcové řídicí a organizační struktury tvoří policejní prezidium, krajské ředitelství PČR (13 krajů a Praha) a území odbory (77)*“. Všechny složky PČR jsou dle autorů financovány ze státního rozpočtu, kam také míří veškeré jejich příjmy (např. pokuty) [25]. Specificky o struktuře a kompetencích cizinecké policie pojednává zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, který naposledy prošel novelou k 1. 1. 2011.

Právě v roce 2011 byla cizinecká policie transformována (agendu dlouhodobých víz a dlouhodobých pobytů od ní převzalo 14 regionálních pracovišť již zmíněného Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra) a tvoří ji dle Policie České republiky [31]:

- Ředitelství služby cizinecké policie;
- 5 inspektorátů na letištích s mezinárodním provozem a zařízeními pro zajištění cizinců;
- 14 odborů cizinecké policie (při každém krajském ředitelství PČR) [31].

2. 3. 1 Složky cizinecké policie a jejich kompetence

Cizinecká policie je v celém strukturovaném systému řešení migrační otázky specializovanou složkou, jež byla zřízena v souladu s nařízením Ministerstva vnitra č. 67/2008, které ustavuje útvary s celostátní působností Policie ČR. Hlavní oblastí činností, na něž se cizinecká policie zaměřuje, je odhalování nelegální migrace a aplikace represivních opatření směrem k těm, kdo se v ČR zdržují v rozporu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Kromě toho do kompetencí služby cizinecké policie v souladu s vymezením Policie ČR [32] spadá také řešení trestné činnosti, jež je páchána v souvislosti s překračováním státních hranic, a také řešení trestné činnosti příhraniční. Ačkoliv výše již byla naznačena základní struktura cizinecké policie, je namístež věnovat pozornost i všem oblastem, jimž se její jednotlivé orgány věnují, a kompetencím, kterými disponují.

- **Ředitelství služby cizinecké policie**

Ředitelství služby cizinecké policie (dále ŘSCP) je dle vymezení Ministerstva vnitra [11] specializovaný výkonný útvar policie, jehož působnost je celostátní. Jedná se o útvar metodicko-řídící, odborný, analytický a kontrolní, a to „v oblasti výkonu státní správy na úseku agendy cizinců pobývajících na území České republiky a po linii ochrany vnějších hranic Schengenského prostoru“ [11, s. 18]. Kromě toho se v určitém rozsahu podílí na ochraně civilního letectví před protiprávními činy (tamtéž).

Základní kompetencí ŘSCP je kontrola a řízení jednotlivých souvisejících odborů cizinecké policie a také zabezpečení plnění všech závazků, které jsou v souladu s § 165, zákona č. 326/1999 Sb., dány mezinárodními smlouvami. Jak doplňuje Machová [29, s. 39], „v rozsahu své působnosti [ředitelství služby cizinecké policie] řídí informační systém cizinců, dále rozhoduje o označení osob za nežádoucí, zajišťuje eskortní činnost vyhoštěných cizinců či provádí pobytovou kontrolu“. Kromě toho je v kompetenci ŘSCP rozhodování o udělení

krátkodobých víz či o odepření vstupu cizinců na české území, o správním vyhoštění cizinců a také o souvisejících spáchaných přestupcích [29].

V rámci organizační struktury ŘSCP fungují jednotlivé specializované útvary, organizační složky. První z organizačních složek ŘSCP je **Odd. ochrany vnějších hranic** zahrnující pětici inspektorátů, jež zajišťují kontroly na mezinárodních letištích (ve spolupráci s dalšími bezpečnostními složkami), a to konkrétně v Praze (Letiště Václava Havla), Brně (Letiště Tuřany), Karlových Varech, Pardubicích a Ostravě (Letiště Mošnov). Kromě toho je kompetencí ŘSCP zajištění dohledu nad bezpečností civilního letectví, přičemž ŘSCP je také zřizovatelem specializovaného útvaru, jež obstarává doprovod letadel.

V souvislosti s ŘSCP je třeba zmínit také spolupráci se Správou uprchlických zařízení na provozu Zařízení pro zajištění cizinců. Tato zařízení se nacházejí v Balkové, Bělé-Jezové a Vyšních Lhotách a jsou určena pro zajištění cizinců, kteří vstoupili nebo pobývali na území ČR nelegálně. Jak uvádí Správa uprchlických zařízení [33], „zařízení pro zajištění cizinců (někdy nazývaná „detence“ nebo „záchyt“) slouží primárně k zajištění cizinců, kterým bylo vydáno pracovníky cizinecké policie rozhodnutí o správním vyhoštění a o zajištění. Klientelu tvoří osoby, které se pobytem na území ČR dostaly do rozporu se zákony ČR“. Vedle toho se pak ŘSCP podílí na zajištění provozu přijímacích středisek, jež jsou určena k ubytování nově příchozích žadatelů o mezinárodní ochranu, a to až do chvíle, než budou provedeny vstupní procesy. Tato střediska se nacházejí v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Václava Havla v Praze a také v Zastávce u Brna [33].

2. 3. 2 Odbory Služby cizinecké policie

ŘSCP dále podléhá odbory cizinecké policie, a to jako jeho podřízené správní orgány. Zatímco v minulosti byl jeden z nich specificky zaměřen na agendu související s doklady, počínaje rokem 2020 tyto povinnosti převzalo **Národní centrum pro kontrolu dokladů**. To v Česku vzniklo díky realizaci dvouletého projektu finančně podpořeného ze zdrojů Evropské unie a toto pracoviště dle Grecové [34] „zodpovídá za centrální sběr dat v oblasti neregulérních dokladů, zpracovává analýzy, vede evidence a vyhodnocuje informace o způsobu jejich zneužívání, vede přehled vzorů dokladů vydaných jak Českou republikou, tak i cizích států“.

Odborem, jenž z hlediska správního spadá přímo pod ŘSCP, je **Odd. analýzy rizik**, jehož hlavní náplní práce je shromažďování, analýza a výměna informací o migraci nejen v rámci

Česka, ale i v rovině mezinárodní. Pracovníci Odd. analýzy rizik se také zaměřují na monitoring reálných dopadů migrace na bezpečnost v Česku a zpracovávají odborné podklady nejen pro tvorbu pravidelných zpráv o tuzemské bezpečnostní situaci, ale také pro distribuci a směnu informací v rámci celé Unie [35].

Počínaje rokem 2016 přibyly v organizační struktuře ŘSCP také **Mobilní jednotky služby cizinecké policie**, které jsou dislokovány v Praze, Brně, Ostravě a v Pardubicích, kromě toho – vyžaduje-li to situace – mohou příslušníci těchto jednotek působit také v zařízeních pro zajištění cizinců. Hlavní náplní práce těchto jednotek je okamžité zajišťování bezpečnosti v ČR vzhledem k nelegální migraci a také příp. ochrana hranic (či ochrana vnější hranice Schengenu, v případě potřeby). Vedle řešení nelegální migrace pak náplň práce těchto jednotek dle vymezení Ministerstva vnitra [14] tvoří *„odhalování a zabraňování terorismu a organizovanému zločinu, zabezpečení ochrany bezpečnosti a veřejného pořádku při konání veřejných shromáždění, sportovních a kulturních akcí celostátního i regionálního charakteru a poskytování pomoci při likvidaci následků katastrof a živelných událost“*.

Nedílnou součástí agendy ŘSCP (ve spolupráci s Generálním ředitelstvím cel) je také správa a provoz **Národního situačního centra ochrany hranic**, které bylo otevřeno v Praze v roce 2019 na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady. Jeho základní povinností je zajištění lepší spolupráce při ochraně vnějších hranic Česka, provádí však také informační službu napříč Schengenským prostorem [36]. *„Nové pracoviště provozuje a spravuje například systém hraniční kontroly, dohled nad vzdušným prostorem České republiky nebo specifický datový sklad s navazujícími analytickými funkcemi“* [36].

- **Odbory Služby cizinecké policie**

Při všech krajských ředitelstvích PČR fungují odbory Služby cizinecké policie ČR, jejichž působnost je také hranicemi krajů vymezená. ŘSCP je pak ve vztahu ke všem odborům cizinecké policie nadřízeným správním a metodickým orgánem. Mezi hlavní kompetence těchto odborů patří zejména pátrání, odhalování, objasňování a také průběžné dokumentování trestné činnosti související s nelegální migrací a také protizákonným přeshraničním pohybem. Tyto odbory jsou strukturálně a v souladu s vymezenými kompetencemi rozděleny na Odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort, Odd. pobytových agend, Odd. dokladů a specializovaných činností a také Odd. dokumentace [37].

Odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort se primárně věnuje všem úkolům v oblasti správního a přestupkového řízení, dále také ve vymezeném rozsahu plní úkoly v rámci trestního řízení. Příslušníci tohoto odd. mají kompetence realizovat vnitrostátní pátrání, provádět příhraniční pronásledování, provádět pobytovou kontrolu vzhledem k neoprávněným pobytům, zjišťovat totožnost cizinců a také rozhodovat o zajištění osob a jejich umístění do policejních cel či zařízení pro zajištění cizinců, stejně jako o správním vyhoštění. Mezi další činnosti daného odd. patří kontroly ubytovatelů [37].

Klíčovými úkoly **Odd. pobytových agend** jsou dle Policie ČR [31]. veškeré kontroly týkající se plnění povinností ubytovatelů a cizinců a také provádění prověrek pro odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Jednotlivé pobočky Odd. pobytových agend jsou zároveň místem, kde – jak uvádí Štětínská [38]:

- jsou prodlužována krátkodobá schengenská víza;
- jsou ověřována pozvání k cestám cizinců do ČR;
- je naplňována funkce ohlašovacího orgánu pro cizince (tj. hlášení, jaká je adresa místa jejich trvalého pobytu, příp. její změny);
- jsou cizincům vydávány výjezdní příkazy, které jim umožňují legální pobyt na území ČR až do chvíle jejího opuštění;
- jsou vydávána „Potvrzení o oprávněnosti pobytu cizince na území ČR za účelem uzavření manželství nebo vstupu do registrovaného partnerství“ [38].

Jak také uvádí Policie ČR [31], mezi další kompetence příslušníků odd. patří i pátrání po osobách a věcech a dále problematika ztrát a nálezů cestovních dokladů cizinců.

Policisté, kteří působí na **Odd. dokladů a specializovaných činností**, jsou zodpovědní za kontroly a prověřování dokladů, a to nejen v případě cizích státních příslušníků, ale i v tehdy, potřebuje-li provést kontrolu pravosti dokladů a listin Policie ČR. Náplní práce příslušníků tohoto odd. je v základu odhalování padělaných a pozměněných dokladů a zpracování souvisejících odborných vyjádření. „*Primárně policisté zkoumají pravost dokladů a listin, zabývají se také profilací osob a portrétní identifikací z důvodu odhalení případů zneužití pravých dokladů tzv. „na podobu“*“ [39]. Je-li zjištěn podezřelý doklad, zároveň je v rámci tohoto odd. vypracováváno odborné vyjádření, které je dále užito pro následné trestní, přestupkové či správní řízení.

Příslušníci odd. dále provádějí všechny úkony, jež s prověřováním dokladů souvisejí – např. zabezpečují provoz a také údržbu speciálního technického vybavení, mj. dvojice specializovaných vozidel, tzv. Schengenbusu a vozidla Termovize (viz následující obrázek).

Obr. 3: Interiér vozidla Termovize

Zdroj: [39]

Jak popisuje Štětínská [39], Schengenbus je de facto „pojízdnou laboratoří“, která je určena pro ověřování pravosti dokladů přímo v terénu, vozidlo Termovize pak slouží k provádění dohledu i sledování ve dne i v noci a za jakýchkoliv povětrnostních podmínek. V neposlední řadě je pak povinností tohoto odd. organizace odborných školení a výcvik dalších specialistů, a to i proto, že práce cizinecké policie je velmi specifická a řadu těchto dovedností mohou ocenit i další složky policie, které s cizinci přicházejí do styku [39].

Odd. dokumentace je pověřeno opatřováním důkazních materiálů proti všem, kteří jsou zadrženi z důvodu možného páchaní přeshraniční trestné činnosti, a to především v kontextu přepravy osob či zboží přes hranice. Dále pracovníci tohoto odd. dle vymezení Policie ČR, Odboru cizinecké policie [32] „*vyhodnocují poznatkovou základnu týkající se problematiky cizinců, účastní se součinnostních akcí za účelem odhalování přeshraniční trestné činnosti a spolupracují s policejními útvary, orgány státní správy a samosprávy*“. Mezi další povinnosti odd. patří také spolupráce se zahraničními policejními sbory, a to především v oblasti výměny informací a poznatků týkajících se způsobů odhalování přeshraniční trestné činnosti. V neposlední řadě pak toto odd. také provádí úkoly týkající se pátrání po osobách, vozidlech a také věcech [32].

V kontextu této hierarchie je však třeba dodat, že tato struktura má víceméně vzorový charakter, a to v souladu se závazným pokynem Vzorové systemizace služebních a pracovních míst Krajského ředitelství [32].

3 Logistika uprchlíků z UA z hlediska využití existujících mechanismů

Záměrem praktické části práce je poskytnout odpověď na hlavní výzkumnou otázku, tedy „*Jaké výhody či nevýhody se poji k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny?*“. Vedle toho je ambicí práce zhodnotit efektivitu aplikovaného přístupu vzhledem k mechanismům, které jsou jinak v ČR v souvislosti s migrací, potažmo přerozdělováním migrantů, uplatňovány.

S ohledem na plánovanou podobu výzkumné části práce byly formulovány také výzkumné otázky dílčí.

1. *Které z krajů čelily během sledovaného měsíce největšímu přetížení (ve smyslu nejvyšší míry překračování svých – výpočtem určených – kapacit)?*
2. *Které z krajů byly vzhledem ke svým – výpočtem určeným – kapacitám a jejich nenaplnění vytíženy nejméně?*

3.1 Metodologie

Z hlediska metodologického byla zvolena jedna z metod kvalitativního výzkumu, a to případová studie v souladu s jejím teoretickým vymezením dle Chrastiny [40, s. 49]. „*Metodu případové studie můžeme vymezit jako postup pro rozvinutí plného pochopení konkrétního procesu, programu události nebo aktivity. Případová studie tedy umožňuje poskytnout hloubkový obraz problému, který zkoumá a popisuje.*“ Vzhledem k tomu, že záměrem práce je nejen deskripce první fáze příchodu uprchlíků z Ukrajiny do ČR, ale také zhodnocení míry vytížení krajů, k němuž reálně došlo, a hypotetické míry vytížení, která mohla nastat, pokud by uprchlíci byli relokováni v souladu s metodickými pokyny užívanými v případě nelegálních migrantů, zvolena byla specificky případová studie evaluační. Tento typ případové studie je dle Mareše [41, s. 121] užíván, „*když popisujeme nějaký jev, hledáme příčinné vztahy, snažíme se jev vysvětlit, ale především nám jde o jeho zhodnocení podle určitých kritérií*“. Za posuzovací kritérium tedy byla zvolena aplikace metodického pokynu cizinecké policie k přerozdělování běženců, jenž však v souvislosti s přerozdělováním uprchlíků z Ukrajiny nebyl užit. Hodnocena tak bude efektivita způsobu, který byl reálně užit, a to vzhledem k možnému stavu při aplikaci daného pokynu (a užití příslušných výpočtů k přerozdělení běženců), podrobněji viz dále.

Praktická část práce bude rozdělena do dvou na sebe navazujících celků. První z nich se zaměří na stručné přiblížení dění zejména v prvních 30 dnech od počátku války na Ukrajině vzhledem k přílivu uprchlíků na České území. Toto časové období bylo zvoleno v souladu se strategickým materiálem Vlády ČR [42], dle něž byl právě první měsíc kritickou fází vzhledem k zajištění základních životních potřeb všech, kdo na území ČR z Ukrajiny mířili, a také výzvou pro českou stranu, aby byla schopna všem zajistit právní status (dočasnou ochranu), přístup ke zdravotní péči, poskytnout humanitární dávku a také nouzové ubytování [42], viz následující obrázek.

Obr. 4: Fáze vývoje situace týkající se války na Ukrajině

Zdroj: [42, s. 4]

Druhá část případové studie se zaměří na přerozdělování uprchlíků z Ukrajiny vzhledem k mechanismům, které jsou za normálních okolností uplatňovány v souvislosti s nelegální migrací. Pracováno tedy bude s interními materiály cizinecké policie, tedy standardizovanými postupy užívanými při přerozdělování běženců, resp. s výpočtem přerozdělení zajištěných běženců v rámci celorepublikové spolupráce. Modelována tedy bude hypotetická situace, která by nastala, kdyby již v případě registrace uprchlíků v KACPU byl uplatňován metodický pokyn (čerpáno je z interních materiálů cizinecké policie), s nímž je jinak – za běžných okolností – nakládáno v situaci, kdy počty nelegálních migrantů v daný den překročí stanovenou početní hranici 20 osob.

V souladu s interním metodickým pokynem cizinecké policie bude tedy využit vzorec:

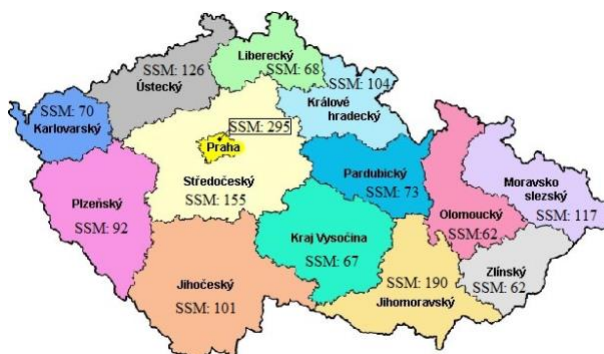
$$X : Y = K, \text{ kdy}$$

- X zastupuje celkový počet zajištěných běženců,
- Y zastupuje celkový součet plánovaného stavu systematizovaných služebních míst odboru cizinecké policie, tedy SSM OCP (hodnota SSM určuje, kolik míst pro zaměstnance cizinecké policie v každém daném kraji je, jedná se tedy de facto o určení zaměstnanecké kapacity, ačkoliv daná hodnota nezohledňuje, kolik daných míst je reálně obsazených) všech spolupracujících krajů, včetně dotčeného kraje, kdy krajská příslušnost (KRP=krajské ředitelství policie) je vymezena obdobně jako SPZ motorových vozidel následovně: KRPA (Praha), KRPS (Středočeský kraj), KRPB (Jihomoravský kraj), KRPULK (Ústecký kraj), KRPT (Moravskoslezský kraj), KRPH (Královéhradecký kraj), KRPC (Jihočeský kraj), KRPP (Plzeňský kraj), KRPE (Pardubický kraj), KRPK (Karlovarský kraj), KRPL (Liberecký kraj), KRPJ (Vysočina), KRPM (Olomoucký kraj), KRPZ (Zlínský kraj). Celkově hodnota Y pro celou ČR činí **1 582**.
- K je výsledným koeficientem s uvedením (přesností) na tisíce.

Po zjištění koeficientu je jeho výsledná hodnota aplikována v rámci následujícího vztahu:

$$M \times K = \text{konečný počet běženců, kdy}$$

- M zastupuje počty plánovaného stavu SSM na jednotlivý kraj (KRPA – 295 SSM; KRPS – 155 SSM; KRPB – 190 SSM; KRPULK – 126 SSM; KRPT – 117 SSM; KRPH – 104 SSM; KRPC – 101 SSM; KRPP – 92 SSM; KRPE – 73 SSM; KRPK – 70 SSM; KRPL – 68 SSM; KRPJ – 67 SSM; KRPM – 62 SSM; KRPZ – 62 SSM), což graficky zachycuje následující obrázek.

Obr. 5: Mapa ČR a jednotlivých krajů, včetně plánovaného stavu SSM OCP

Zdroj: Cizinecká policie, interní zdroje autora práce

Z důvodu zaokrouhlování a počítání s koeficientem s přesností na tisíce metodický postup připouští, že konečný součet rozdělených běženců může být +1, nad celkový počet zajištěných běženců, kdy v tomto případě dojde k odebrání 1 běžence u kraje, který má největší počet SSM, tedy i přidělených běženců, až do reálného (požadovaného) stavu.

3. 2 Průběh uprchlické krize

Po eskalaci konfliktu na Ukrajině a vyvíjené ruské agresi se počínaje 24. únorem 2022 na Ukrajině rozpoutala masivní uprchlická vlna. Jak uvádějí Klimešová, Šatava a Ondruška [43], z Ukrajiny tak do zemí Evropské unie a také do Moldavska začaly mířit statisíce lidí hledajících útočiště a bezpečí (resp. do léta 2022 se jednalo o více jak 6,5 milionu lidí). Právě Česká republika se společně s Polskem a Slovenskem dle autorů zařadila mezi země, kam lidé z Ukrajiny mířili nejčastěji. „*Česká republika je ze států Evropské unie 3. nejčastějším cílem Ukrajinců prchajících ze země a zároveň je zemí s největším počtem ukrajinských uprchlíků na 100.000 obyvatel*“ [43, s. 3].

- **Prvotní řešení a organizace přijímání uprchlíků**

V počátku tohoto rozsáhlého přesunu obyvatel agendu na území Česka obhospodařovalo Ministerstvo vnitra, potažmo Ústřední krizový štáb, které také obstarávalo vše bezpodmínečně nutné pro první pomoc uprchlíkům. Ministerstvo vnitra zároveň ustavilo Národní asistenční centrum pro pomoc Ukrajině (NACPU) a také jednotlivá Krajská asistenční centra pro pomoc uprchlíkům (KACPU). Ta se zaměřovala na řešení praktických problémů, které plynuly z akutních potřeb uprchlíků záhy poté, co vstoupili na české území [42].

Je však třeba zdůraznit, že v první fázi samozřejmě na nastalou situaci Česká republika nebyla nijak připravena a musela reagovat velmi flexibilně. V rámci první vlny příchodu ukrajinských uprchlíků na české území (tedy v období mezi 24. 2. 2022 a 21. 3. 2022) tak těmto lidem bylo nejprve udělováno pobytové oprávnění v podobě dlouhodobého víza za účelem strpění s kódem D/VS/U. Teprve od 22. 3. 2022 byla příchozím uprchlíkům rovnou udělována dočasná ochrana v podobě dlouhodobých víz s kódy D/DO/667, D/DO/668 a D/DO/669. Jak ovšem uvádí Ministerstvo vnitra [44], v souladu se zákonem č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, začalo být ale na všechny (a to včetně těch disponujících vízem D/VS/U) nahlíženo jako na osoby s dočasnou ochranou [44].

V obecné rovině lze říci, že po příchodu do Česka pak pro všechny příchozí uprchlíky platila primární povinnost zaregistrovat se do 30 dnů od vstupu na české území na oddělení pobytu cizinců na cizinecké policii (tento úkon se pak týkal těch, kdo se ubytovali v soukromí, jinak povinnost převzala příslušná ubytovací zařízení). Na získání dočasné ochrany pak byl vymezen časový limit 90 dnů [45]. Aby však tyto procesy byly ulehčeny a proces přijímání uprchlíků zrychlen, zaměřila se na tuto agendu následně právě zmiňovaná asistenční centra (KACPU). Z formálního hlediska prvotní pomoc, již jednotlivá asistenční centra určená pro pomoc ukrajinským uprchlíkům zprostředkovávala, tedy dle vládní dokumentace zahrnovala:

- zajištění odpovídajícího právního statusu, tedy dočasné ochrany;
- přístup ke zdravotní péči, tj. registrace do systému veřejného zdravotního pojištění;
- poskytnutí prvotní humanitární dávky ve výši 5 000 Kč (možnost jejího dalšího – opakovaného – čerpání byla stanovena na max. 5 měsíců);
- zajištění nouzového ubytování [42].

Kromě toho bylo možné se v asistenčních centrech také registrovat u cizinecké policie a také se – v případě zájmu o zaměstnání – evidovat u úřadu práce [45]. To, v jakém KACPU, resp. ve kterém kraji, se uprchlíci rozhodli registrovat (a obvykle se také ubytovat), však nebylo žádným způsobem regulováno a řízeno. A to navzdory skutečnosti, že již v prvních dnech bylo zřejmé, že některé kraje právě v rovině svých kapacit a možností zajistit uprchlíkům nejen ubytování, ale i další nezbytné zázemí a služby, své možnosti dalece překračují, zatímco kraje jiné jsou vytížené spíše minimálně [45].

Aby bylo možné udržovat alespoň základní přehled o uprchlících přicházejících na území ČR, stala se klíčovým nástrojem Databáze humanitární pomoci (HUMPO), jež byla zřízena v souladu se zákonem o integrovaném záchranném systému a zákonem o krizovém řízení. V rámci této databáze byly v souladu s vládními pokyny [44] shromažďovány také údaje týkající se zajištění nouzového ubytování a nakonec data sloužila také jako klíčový podklad pro následné vyplácení kompenzačních příspěvků krajům právě s ohledem na vyčleněné a obsazené ubytovací kapacity určené ukrajinským uprchlíkům. Právě místo pobytu uprchlíků z Ukrajiny s přidělenou dočasnou ochranou se přitom stalo jednou z nejdůležitějších informací, a to vzhledem k možnému provádění všech dalších opatření. Všichni tedy byli povinni hlásit místo svého pobytu, stejně jako jeho případnou změnu, přičemž však byla právě pro osoby přecházející před válkou zavedena výjimka: k potvrzení místa

pobytu bylo za dostačující dokument považováno čestné prohlášení, namísto jeho prokázání v souladu s jinak platnou legislativou vztahující se na vstup cizinců na české území [42].

Všichni, kdo v Česku požádali o dočasnou ochranu, byli zároveň zaevidováni v Cizineckém informačním systému (IS CIS), jenž je skrze Agendový informační systém propojen i se systémem základních registrů. Na základě toho se tedy všechny shromážděné údaje vztahující se k zaregistrovaným žadatelům o dočasnou ochranu v zákonem určeném rozsahu propaly i do Registru obyvatel. Tím se tedy všichni žadatelé zároveň stali „viditelnými“ pro veškeré orgány veřejné moci, ale i další oprávněné subjekty, jako jsou banky či pojišťovny [42]

- **Způsoby ubytování a místo pobytu**

Jak již bylo naznačeno, místo pobytu uprchlíků s přidělenou dočasnou ochranou se stalo klíčovou informací, a to i z hlediska utvoření základního přehledu o tom, jak jsou ty které lokality vytíženy. V počáteční fázi pak bylo cílem uprchlíkům zajistit co nejrychleji volné (a obecně dočasné) ubytovací kapacity, nejčastěji tedy z majetků státu či územně-samosprávných celků. Jak tedy uvádí vládní materiál Stanovení strategických priorit vlády ČR ke zvládnutí dopadů migrační krize související s invazí Ruské federace na Ukrajinu, „*stát pro účely nouzového ubytování aktivoval své kapacity dle usnesení vlády č. 206 z 16. března 2022 o vyčlenění volných ubytovacích kapacit v působnosti ministerstev a ostatních ústředních správních celků*“ [42, s. 14]. V rámci prvotní fáze byl tedy důraz kladen na ubytování nouzové a krátkodobé. Uprchlíci z Ukrajiny pak měli záhy po příchodu do ČR a registraci v KACPU možnost využít několik forem nouzového ubytování zajištěného ze strany státu:

- ubytování v hromadných ubytovacích kapacitách státu, kraje či obcí (primárně se jednalo o využití vzdělávacích a rekreačních objektů, volných míst na internátech ad. O kapacitách těchto zařízení pak byly informovány také jednotlivé krizové štáby v krajích koordinované s KACPU, tamní pracovníci tedy žadatele o dočasnou ochranu rovnou mohli informovat o tom, kde lze nouzového ubytování využít;
- ubytování v soukromých zařízeních, která uzavřela dohodu o poskytnutí ubytovacích kapacit se státem/obcemi (jednalo se např. o kapacity hotelů, penzionů, ale i soukromých objektů), přičemž stát ubytovatelům zajistil finanční kompenzace;
- ubytování v dočasných nouzových přístřeších, která mohly zřizovat obce s rozšířenou působností na základě rozhodnutí kraje, využití tohoto typu nouzového ubytování pak nemělo za ideálního stavu přesáhnout jeden měsíc [42].

Ačkoliv všem krajům bez rozdílu stát začal vyplácet příspěvky na ubytování uprchlíků, a to ve trojici kategorií dle kvality a délky pobytu (a příspěvky byly následně určeny i rodinám, které uprchlíkům poskytly přístřeší), některé lokality čelily významně většímu vytížení než jiné. S ohledem na kritičnost situace však především zpočátku nebyla pozornost věnována tomu, aby uprchlíci byli přerozdělováni do jednotlivých krajů v republice rovnoměrně. Největšímu přetížení tak dle informací z médií čelila Praha a také Jihomoravský kraj. V Praze tedy již v polovině března 2022 muselo být několik stovek uprchlíků ubytováno v tělocvičnách a sálech kulturních domů, v Brně byli uprchlíci ubytováni na výstavišti. Na hraně kapacit se dle mediálních výstupů pohyboval také Středočeský kraj. Totéž pak lze říci i o jednotlivých krajských KACPU [46].

I proto tedy ministerstvo vnitra rozhodlo o tom, že uprchlíci by měli být dále rozdělováni podle nově stanovených vnitrostátních kvót. Princip těchto kvót byl sestaven při zohlednění dvou základních kritérií: počtu obyvatel každého jednotlivého kraje a daňových příjmů všech samospráv na úrovni obcí a kraje. Tím tedy měla být při umisťování uprchlíků vzata v potaz na jedné straně velikost každého kraje a na straně druhé také „finanční kondice“ daných regionů. Na základě souvisejícího propočtu pak bylo určeno tzv. směrné číslo určující možnou maximální kapacitu každého regionu [47]. Ačkoliv byla snaha tento mechanismus alespoň po dobu dočasnou udržovat, v souvislosti s ním vyvstala také řada problémů – v první řadě sami uprchlíci se vzhledem k infrastruktuře snažili setrvat především v okolí hlavního města, v druhé řadě mnozí chtěli využít ubytování v místech dle vlastní volby vzhledem k příbuzným a přátelům, kteří již v Česku žili [45].

- **Stabilizace situace a výhledy do budoucna**

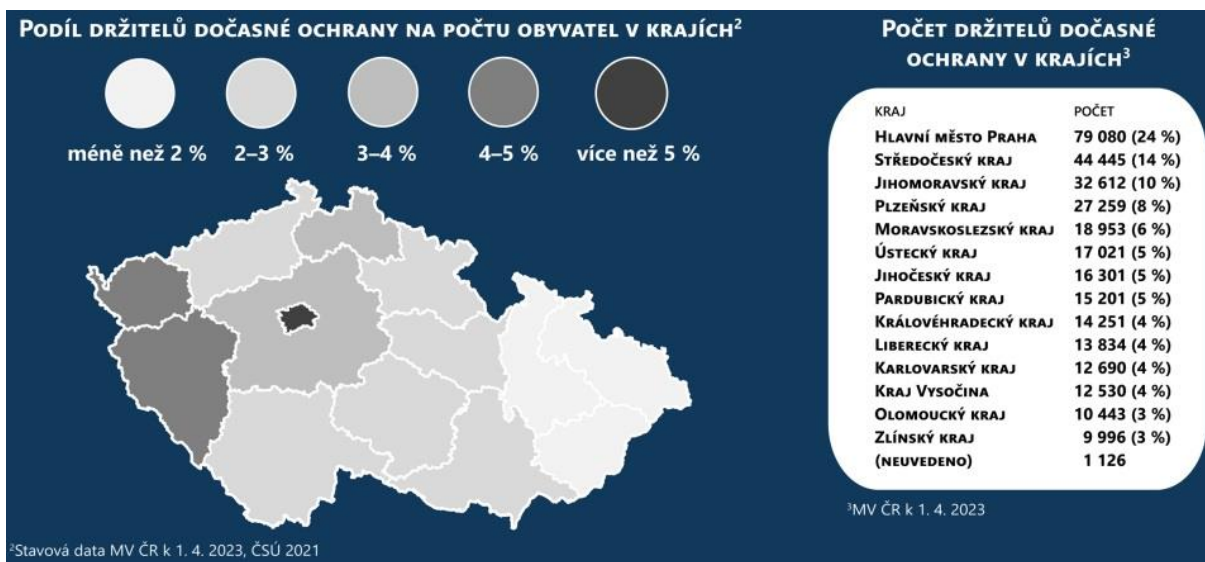
Zatímco bezprostředně po konfliktu z Ukrajiny prchaly desetitisíce lidí a do konce března 2022 tak byla v Česku udělena dočasná ochrana více jak čtvrt milionu osob (ve většině případů se jednalo o ženy v produktivním věku a školou povinné děti), na počátku dubna došlo dle materiálu Ministerstva práce a sociálních věcí mapujícího situaci uprchlíků z Ukrajiny k určité stabilizaci počtů nově příchozích uprchlíků [43]. Denně tak do Česka přicházelo mezi 2 500 – 5000 lidí. Některá KACPU tak mohla svůj – do té doby nepřetržitý, tedy 24/7 – provoz omezit [42]. I přesto již během prvního měsíce, kdy na české území mířily desetitisíce uprchlíků, bylo zřejmé, že v celkovém počtu množství příchozích uprchlíků značně převyšuje kapacity státu, což dále vyžadovalo sestavení dalších střednědobých a dlouhodobých strategií ke zvládnutí této bezprecedentní situace.

Naprostou klíčovou se pak v dané souvislosti stalo ubytování uprchlíků, a to nejen z hlediska samotných ubytovacích kapacit, ale také v rovině kapacit nezbytné infrastruktury. Po první fázi, kdy bylo příchozím uprchlíkům nalezeno nouzové – a tedy dočasné ubytování – totiž samozřejmě vyvstala otázka ubytování středně- a dlouhodobého. Přičemž v rámci vládní strategie měla být provedena aktivace stávajícího bytového fondu a také podpořena oprava či dostavba dalších sociálních bytů. V daném kontextu však opět vyvstal problém týkající se kapacit jednotlivých krajů, a to i v kontextu volných míst ve školách a školkách, dostupnosti zdravotní péče apod. [42]. Aby i sami uprchlíci byli motivováni přesunout se z míst svého dočasného ubytování do lokalit, které nejsou tolik vyčerpány, vznikla ve spolupráci organizace Člověk v tísni a Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity na základě dat cizinecké policie, Českého statistického úřadu, Úřadu práce a ministerstev vnitra, školství a ministerstva práce a sociálních věcí interaktivní mapa zohledňující aktuální situaci v jednotlivých krajích. V závěru dubna 2022 již totiž bylo zřejmé, že situace v některých městech je zcela neudržitelná. „V Plzni tvoří Ukrajinci už 10 procent obyvatel. To jsou města, odkud by měla část uprchlíků, v Plzni zhruba 3 tisíce, odejít do jiných částí republiky, aby to bylo zvládnutelné s ohledem na kapacity, například při zahájení nového školního roku,“ uvedl v dané souvislosti jeden ze spoluautorů mapy, Daniel Hůle z Člověka v tísni [48]. Cílem pak mj. bylo, aby ještě před počátkem nového školního roku bylo zřejmé, v jakých lokalitách nebudou adekvátní kapacity školek a škol, ale třeba i pracovní místa ad. Navzdory všem snahám o relokace uprchlíků však – jak uvádí Dlubalová [49] – nelze říci, že by se podařilo efektivně je rozmístit do krajů a měst tak, aby byla zátěž rozprostřena rovnoměrně napříč Českem.

- **Aktuální stav**

Dle dat týkajících se migračních vln k letošnímu dubnu Ukrajinu kvůli válce opustilo 8 174 189 osob, v systému dočasné ochrany jich je v Evropě registrováno 5 044 029. Perspektivou aktuálních dat pak dočasnou ochranu udělilo od počátku války na Ukrajině nejvíce lidem (téměř 1,6 milionu) Polsko. V případě zemí, které s Ukrajinou přímo nesousedí, se pak nejvíce uprchlíků usadilo v Německu (tam byla dočasná ochrana udělena 922 tisícům lidí). Česko je pak s ohledem na počet udělených dočasných ochrání třetí – v rovině příjmu uprchlíků – nejvytíženější zemí v pořadí (v přepočtu na obyvatele však první) [50]. K 1. 4. 2023 bylo na našem území totiž vydáno 504 107 statusů dočasné ochrany. K témuž datu se však na českém území nacházelo 325 742 osob s platbou dočasnou ochranou, přičemž přibližně třetina uprchlíků se z našeho území již vrátila zpět do své vlasti. Nejvíce uprchlíků

z Ukrajiny, kteří jsou držitelé dočasné ochrany, je pak registrováno v hlavním městě Praha, Středočeském a Jihomoravském kraji – což v podstatě kopíruje i počáteční situaci, kdy právě tyto tři lokality čelily nejvýraznější vlně přicházejících uprchlíků [49]. Stávající situaci pak zachycuje následující obrázek.

Obr. 6: Ukrajinstí držitelé dočasné ochrany v ČR – jejich zastoupení v krajích 4/2023

Zdroj: [49]

Mnoho uprchlíků pak našlo zázemí také v dalších evropských zemích a také v zámoří – Kanadě a USA. Je však třeba dodat, že data nejsou v řadě aspektů příliš spolehlivá, jelikož mnozí držitelé dočasné ochrany již země, kde jim byla udělena, opustili (což de facto ilustrují i informace týkající se České republiky). Jak potom ukazují i data Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, mnozí z těch, kteří před válkou uprchli, se vracejí zpět do vlasti. Průzkumy veřejného mínění mezi ukrajinskými uprchlíky napříč Evropou pak ukazují, že většina z nich se chce na Ukrajinu vrátit – základními podmínkami pro návrat však jsou pracovní příležitosti, bydlení a zejména bezpečnost [50].

3. 3 Vlastní modelace přerozdělování uprchlíků do krajů

Ačkoliv by jistě bylo namístě zaměřit se i v případě modelace přerozdělování uprchlíků do krajů na data týkající se právě první vlny příchodu uprchlíků, tedy již zmiňovaných prvních třicet dní od počátku války na Ukrajině, pravděpodobně i s ohledem na kritičnost situace Česká republika příslušnými daty týkajícími se denních příchodů uprchlíků z Ukrajiny nedisponuje. Prostřednictvím Ministerstva vnitra jsou pak dostupná data až počínaje 9. březnem 2023, přičemž k 8. 3. 2022 je uváděn souhrnný počet příchozích uprchlíků od 24. 2.

2022. Počínaje 9. 3. 2022 jsou pak evidována data ke každému jednotlivému dni a také kraji, kde se uprchlíci registrovali. Obdobím, na nějž tedy bude dále zaměřena pozornost, je tak sice 30 dní, ovšem v období od 9. 3. 2022 do 8. 4. 2022, a to v podobě následujících časových úseků/týdnů:

- 1. týden: 9. 3. 2022 – 13. 3. 2022;
- 2. týden: 14. 3. 2022 – 20. 3. 2022;
- 3. týden: 21. 3. 2022 – 27. 3. 2022;
- 4. týden: 28. 3. 2022 – 3. 4. 2022;
- 5. týden: 4. 4. 2022 – 8. 4. 2022.

Postup modelace hypotetické situace přerozdělení uprchlíků z Ukrajiny dle mechanismů užívaných v České republice při přerozdělování nelegálních migrantů do krajů zahrnul:

- zjištění počtů přijatých uprchlíků v jednotlivých krajských KACPU každý den od počátku dostupnosti příslušných dat (tj. 9. 3. 2022 do 8. 4. 2022) a jejich součet tak, aby bylo možné pracovat se souhrnných počtem všech uprchlíků v daný den (souhrnná data nebyla zveřejněna) a určit příslušný koeficient (viz Příloha A);
- aplikaci vzorce, jenž byl představen v rámci popisu metodologie (kapacity jednotlivých krajů po zaokrouhlení, viz Příloha B);
- sestavení grafů vztahujících se k jednotlivým pojednávaným časovým úsekům/týdnům tak, aby bylo zřejmé, jaké kapacity jednotlivé kraje měly a jak je reálně využily (viz Příloha C);
- srovnání reálného stavu a stavu hypotetického dle provedených výpočtů a určení lokalit, které přijímaly více uprchlíků, než jejich kapacita dostačovala, a také lokalit, které naopak byly v příjmu uprchlíků pod svým formálním limitem.

V závěru analýzy pak byla data interpretována tak, aby bylo možné určit, zda by užití mechanismu užívaného pro přerozdělování nelegálních migrantů i pro přerozdělení uprchlíků z Ukrajiny nebylo efektivnější než postup, který byl užit, a to zejména s ohledem na přetížení některých KACPU, ale také s ohledem na následné přetížení ubytovacích kapacit a infrastruktury jednotlivých krajů.

- **1. týden: 9. 3. – 13. 3. 2022**

Po provedení příslušných výpočtů byla zjištěná data graficky zpracována, a to tak, aby bylo zřejmé, které kraje přijaly ve sledovaném období nejvíce uprchlíků, a to i nad své kapacitní možnosti. Kraji, kam mířilo v prvním sledovaném období nejvíce uprchlíků, byly Hlavní město Praha a dále kraje Středočeský, Plzeňský a Jihočeský, což ukazuje následující graf.

Graf 1: Týden 1, nejvytíženější kraje

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Při hodnocení vytížení je třeba zohlednit právě i kapacity těchto krajů. Z absolutních hodnot byl tedy vypočítán rozdíl mezi reálnými počty přijatých uprchlíků a kapacitou kraje a zjištěný údaj byl převeden na procenta. Tak bylo určeno, který z krajů své kapacity překročil nejvíce. Data shrnuje následující tabulka, z níž je patrné, že ačkoliv do Prahy uprchlíků mířilo nejvíce a Praha jich v jejich absolutním počtu také nejvíce nad limit přijala, co do překročení svých formálních určených kapacit byly nejvíce vytíženy kraje Středočeský a Plzeňský. Celkem pak zmiňované kraje v součtu nad své kapacity přijaly 9 117 uprchlíků.

Tab. 1: Týden 1, nejvytíženější kraje: srovnání

	Praha	SČ	Plzeň	JČ
Rozdíl	3 609	3 464	1 211	833
Rozdíl v %	30,5 %	55,5 %	33 %	20,5 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Dále byla pozornost zaměřena na kraje, které reálně přijímaly méně uprchlíků, než jim jejich provedeními výpočty určená kapacita umožňovala (pro přehlednost a vzhledem k tomu, že se jednalo o celkem deset krajů, byla data zpracována do dvojice grafů, a to tak, že kraje jsou řazeny vzestupně, resp. tak, že jako první kraj je uveden ten, kde je rozdíl mezi reálným a

kapacitně možným počtem přijatých uprchlíků nejnižší, a jako poslední naopak ten, kde je příslušný rozdíl v absolutních číslech nejvyšší.

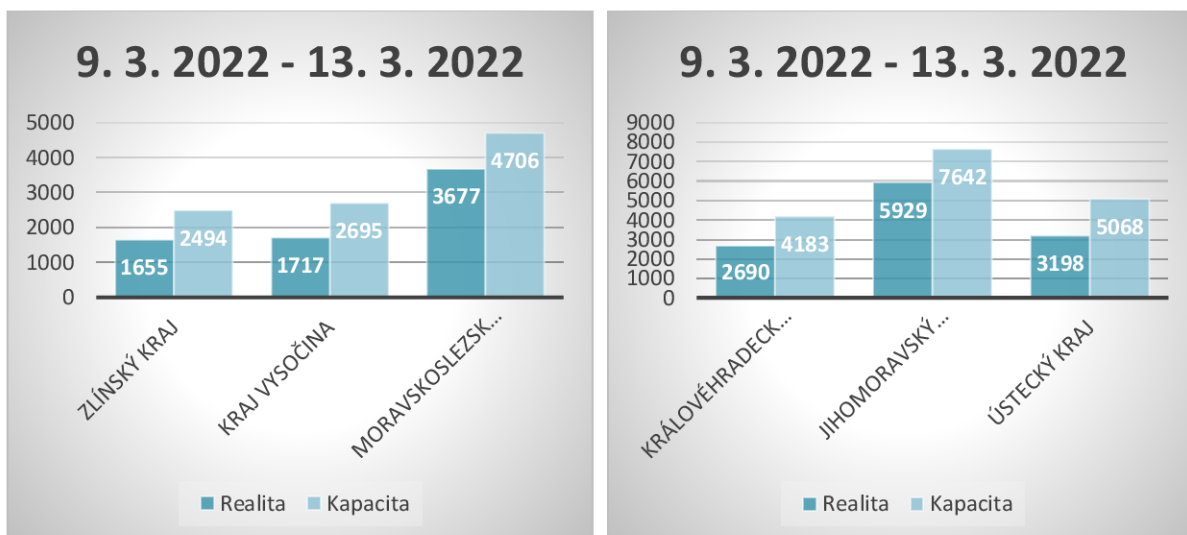
Jak je tedy patrné z následujícího grafu, nejmenší početní rozdíl mezi reálně přijatými uprchlíky a těmi, na něž by dostačovala výpočtem určená kapacita, byla v prvním týdnu v krajích Libereckém a Olomouckém.

Graf 2: Týden 1, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 1. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Kraji, které byly vzhledem ke sledovaným kritériím vytiženy nejméně, pak byly kraj Vysočina a Moravskoslezský kraj – což ukazuje následující grafické zpracování situace.

Graf 3: Týden 1, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 2. a 3. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

I v tomto případě byla pozornost zaměřena na to, který z krajů při zohlednění jeho výpočtem určených kapacit a reálného počtu přijatých uprchlíků byl tím, který jich přijal nejméně.

Přehled zachycuje následující tabulka, z níž je patrné, že nejméně svých kapacit využily kraje Ústecký, Kraj Vysočina a Královéhradecký kraj.

Tab. 2: Týden 1, nejméně vytižené kraje: srovnání

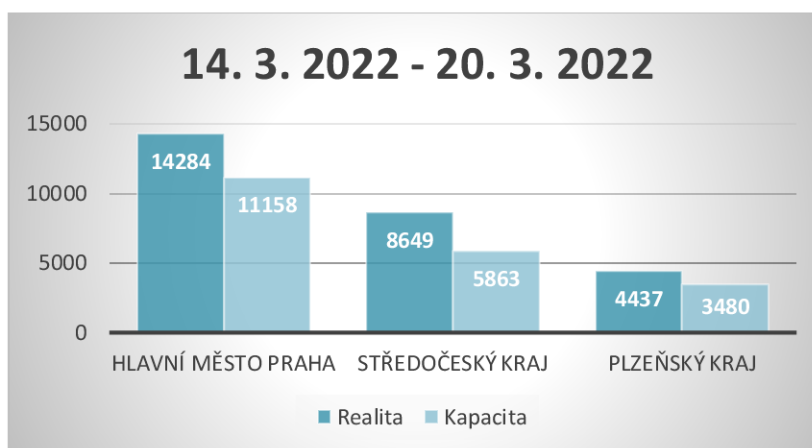
	Lib.	Ol.	KV	Pard.	Zlín.	Vys.	MS	KH	JM	Úst.
Rozdíl	-178	-194	-327	-498	-838	-978	-1049	-1488	-1713	-1870
Rozdíl v %	6,5 %	7,7 %	11,6 %	16,9 %	33,6 %	36,2 %	22,2 %	35,5 %	22,4 %	36,9 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

- **2. týden: 14. 3. – 20. 3. 2022**

I v případě druhého sledovaného týdne byly opět na základě provedení výpočtů určeny kraje, které přijímaly uprchlíků nejvíce (i nad svůj limit) a nejméně (tedy pod svůj možný limit).

Jak je patrné z následujícího grafu, nejvíce uprchlíků přijaly ve druhém sledovaném týdnu Hlavní město Praha a také kraje Středočeský a Plzeňský (řazeny jsou sestupně), a to i vzhledem k tomu, že při zohlednění limitu kapacit určených provedeným výpočtem, své kapacity překročily.

Graf 4: Týden 2, nejvytiženější kraje

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

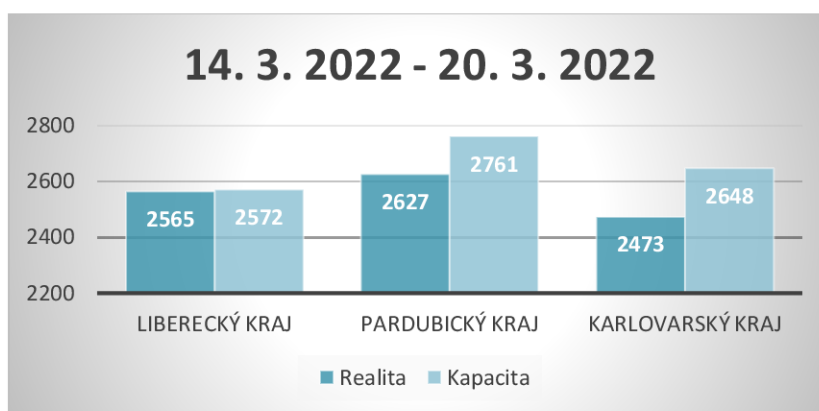
Při zaměření se na vytiženost těchto krajů vzhledem k jejich kapacitám je pak zřejmé, že i ve druhém týdnu byl nejvytiženějším krajem kraj Středočeský dále následovaný Hlavním městem Praha a Plzeňským krajem, data zachycuje následující tabulka.

Tab. 3: Týden 2, nejvytíženější kraje: srovnání

	Praha	SČ	Plzeň
Rozdíl	3 126	2 786	957
Rozdíl v %	28 %	47,5 %	27,5 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

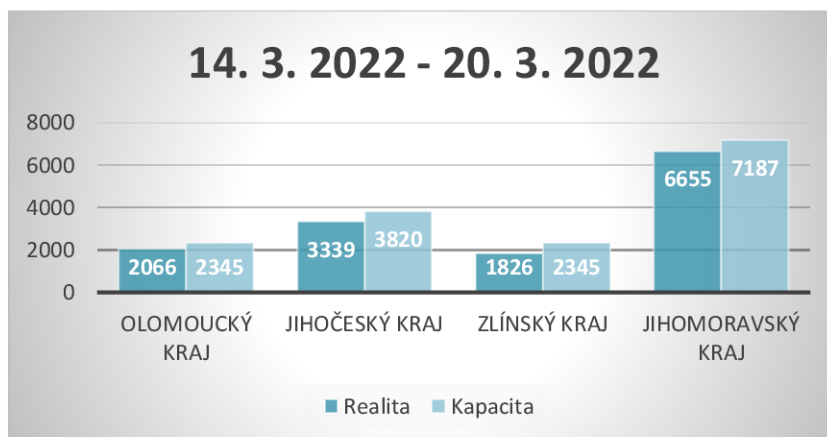
Následující trojice grafů pak zachycuje kraje, které přijímaly uprchlíků méně, než byla jejich možná formální kapacita, a to vzestupně vzhledem ke zjištěnému rozdílu. Zatímco v případě první trojice krajů zachycených na Grafu 5 jsou rozdíly oproti kapacitě minimální (v řádu desítek/stovek), Grafy 6 a 7 poukazují i na kraje s rozdíly významně vyššími.

Graf 5: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Graf níže zachycuje další čtveřici krajů vzhledem k reálnému počtu přijatých uprchlíků a možné (výpočtem určené) kapacitě.

Graf 6: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Poslední ze souvisejících grafů týkající se druhého sledovaného týdne ukazuje kraje, kde byl rozdíl mezi hypotetickou kapacitou a reálným počtem přijatých uprchlíků nejvyšší, v případě Ústeckého kraje se jednalo o rozdíl v řádu tisíců, jak je z grafu níže patrné.

Graf 7: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 3. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Tabulka níže pak zachycuje, o kolik méně uprchlíků, než určily jejich kapacitní limity, všechny zahrnuté kraje ve sledovaném týdnu přijaly. Tabulka ukazuje také kraje, jež byly v procentuálním přepočtu těmi nejméně vytíženými.

Tab. 4: Týden 2, nejméně vytížené kraje: srovnání

	Lib.	Pard.	KV	Ol.	JČ	Zlín.	JM	Vys.	MS	KH	Úst.
Rozdíl	-7	-134	-175	-279	-481	-519	-532	-723	-1179	-1396	-1444
Rozdíl v %	0,3 %	4,8 %	6,6 %	11,8 %	12,5 %	22,1 %	7,4 %	28,5 %	26,6 %	35,5 %	30,2 %

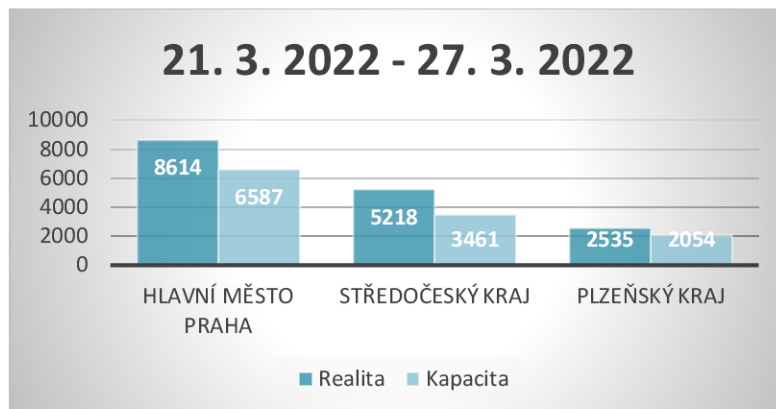
Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

- **3. týden: 21. 3. – 27. 3. 2022**

Tentýž postup jako v předcházejících sledovaných časových úsecích byl aplikován také na třetí týden, i v jeho případě tedy byly nejprve sečteny denní počty nově příchozích uprchlíků v jednotlivých krajích za celý týden, určen příslušný koeficient a zjištěná hodnota byla dále využita k určení kapacity a jejímu srovnání s daty zachycujícími počty reálně přijatých uprchlíků.

Jak je patrné z následujícího grafu, také třetí týden bylo krajů, které překročily své kapacity, ve srovnání s těmi, které naopak přijaly uprchlíků méně, než by mohly, minimum. Jednalo se

opět o tytéž kraje jako v týdnech předcházejících, tedy o Hlavní město Prahu, Středočeský kraj a Plzeňský kraj.

Graf 8: Týden 3, nejvytíženější kraje

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

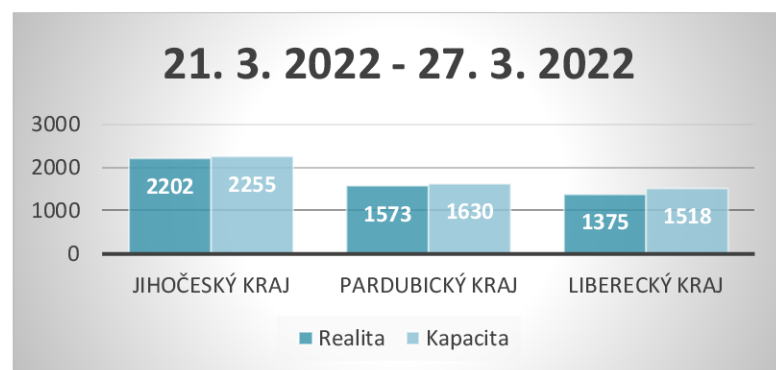
Při zaměření se na procentuální přetížení vzhledem k určené kapacitě jednotlivých krajů je jejich pořadí totožné jako ve druhém týdnu – nejvíce tedy své možnosti opět překročil kraj Středočeský následovaný Hlavním městem Praha a krajem Plzeňským, viz tabulka níže.

Tab. 5: Týden 3, nejvytíženější kraje: srovnání

	Praha	SČ	Plzeň
Rozdíl	2027	1757	481
Rozdíl v %	30,7 %	50,7 %	23,4 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Následující graf zachycuje první skupinu krajů, jež přijaly nižší počty uprchlíků, než byly jejich výpočtem určené kapacity. Patrné jsou rozdíly v řádech desítek a nižších stovek.

Graf 9: Týden 3, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Také druhý graf – viz níže – týkající se sledovaného období ukazuje, že i mezi další čtveřicí krajů byly rozdíly v počtech reálně přijatých uprchlíků a možnou kapacitou relativně malé, opět v řádech nižších stovek.

Graf 10: Týden 3, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 2. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Poslední z grafů týkající se třetího sledovaného týdne již ukazuje, že ve čtveřici krajů se rozdíly mezi reálným počtem přijatých uprchlíků a možnou kapacitou pohybovaly spíše v řádech vyšších stovek a konkrétně v případě kraje Jihomoravského dosáhl téměř k tisícovce.

Graf 11: Týden 3, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 3. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Proveden byl také procentuální přepočtení vytiženosti krajů vzhledem k jejich určené hypotetické kapacitě. Jak tedy plyne z následující tabulky, nejvíce nevyužitých kapacit bylo v daném týdnu v krajích Ústeckém, Moravskoslezském a Královéhradeckém.

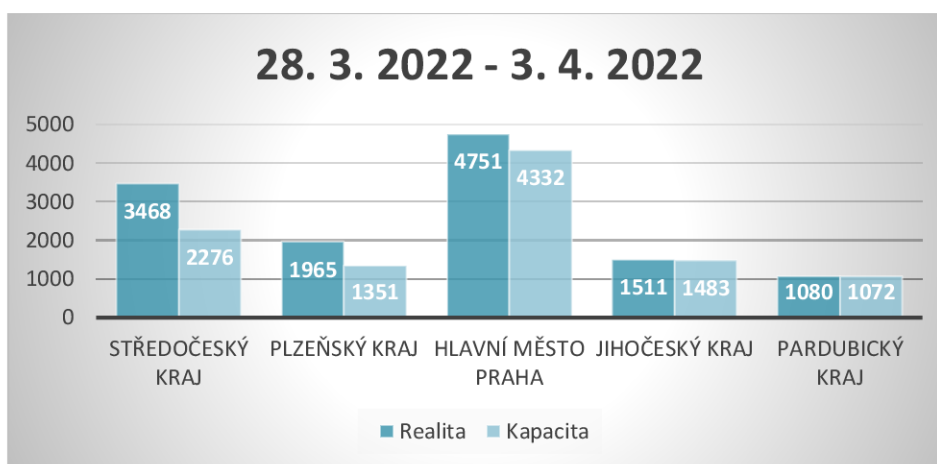
Tab. 6: Týden 3, nejméně vytížené kraje: srovnání

	JČ	Pard.	Lib.	Ol.	KV	Zlín.	Vysoč.	KH	MS	Úst.	JM
Rozdíl	-53	-57	-143	-193	-208	-279	-312	-551	-639	-876	-953
Rozdíl v %	2,3 %	3,5 %	9,4 %	13,9 %	13,3 %	20,1 %	20,8 %	23,7 %	24,4 %	31 %	22,4 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

- **4. týden: 28. 3. – 3. 4. 2022**

Během čtvrtého sledovaného týdne již ve srovnání s týdny předcházejícími mírně narostl počet krajů, které v přijímání uprchlíků překročily své kapacity (ačkoliv jak zároveň ukazuje graf níže, postupně se obecně snižovaly také celkové počty uprchlíků nově příchozích).

Graf 12: Týden 4, nejvytíženější kraje

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

V případě zaměření se na vytížení vzhledem k určeným kapacitám pak byl opět krajem, jenž byl vystaven největšímu tlaku z hlediska příchodu uprchlíků z Ukrajiny, kraj Středočeský. Následoval kraj Plzeňský a s poměrně velkým (téměř 35% rozdílem) odstupem Hlavní město Praha.

Tab. 7: Týden 4, nejvytíženější kraje: srovnání

	SČ	Plzeň.	Praha	JČ	Pard.
Rozdíl	1192	614	419	28	8
Rozdíl v %	52,3 %	45,4 %	9,6 %	1,8 %	0,7 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

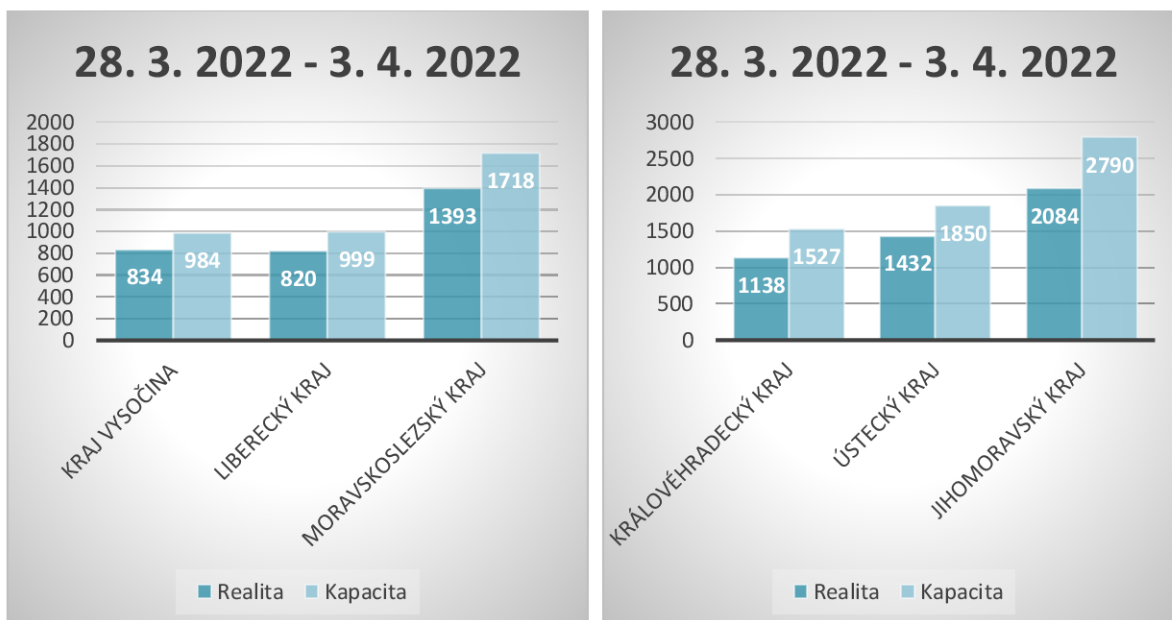
Následující graf zachycuje první trojici krajů, které přijaly méně uprchlíků, než byla jejich výpočtem určená kapacita. Jelikož data jsou řazena vzhledem k rozdílu mezi reálným a hypotetickým stavem vzestupně, zachycené rozdíly v trojici následujících krajů – tj. v kraji Zlínském, Karlovarském a Olomouckém – jsou však minimální.

Graf 13: Týden 4, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Následující dvojice grafu zachycuje stav ve zbývajících šestici krajů, přičemž je patrné, že rozdíly mezi počty reálně přijatých uprchlíků a možnými určenými kapacitami krajů se oproti předcházejícím týdnům také snižují, což lze přikládat obecně snižujícímu se počtu nově příchozích žadatelů o udělení dočasné ochrany.

Graf 14: Týden 4, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. a 3. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Při zaměření se na procentuální rozdíly vzhledem k určeným kapacitám jednotlivých krajů pak hodnoty nejvíce pod svými kapacitami vykazaly kraje Královéhradecký, Jihomoravský a Ústecký. Příslušná data shrnuje následující tabulka.

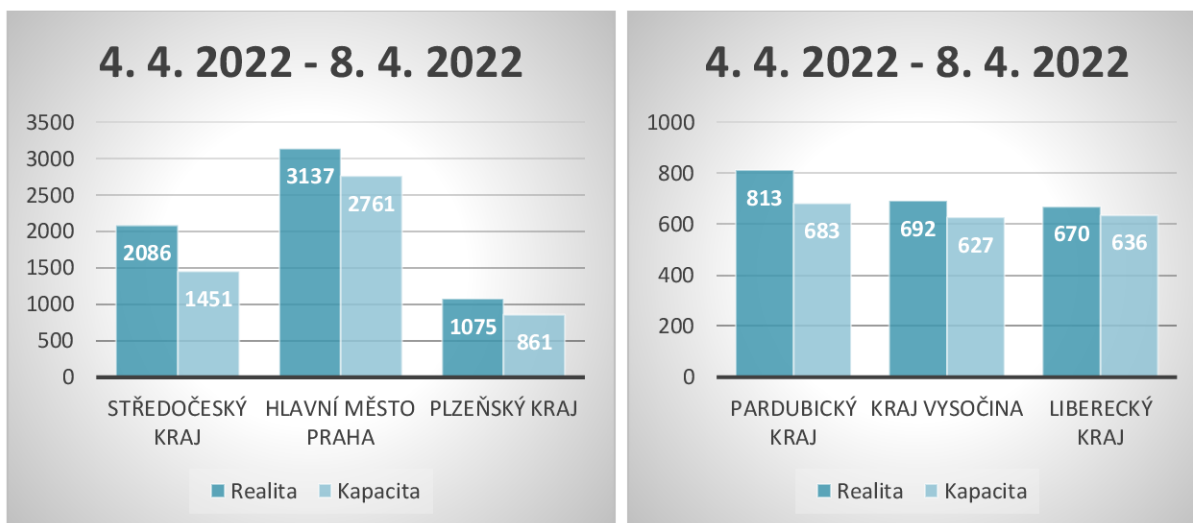
Tab. 8: Týden 4, nejméně vytížené kraje: srovnání

	Zlín.	KV	Ol.	Vysoč.	Lib.	MS	KH	Úst.	JM
Rozdíl	-9	-18	-65	-150	-179	-325	-389	-418	-706
Rozdíl v %	1 %	1,7 %	7,1 %	15,2 %	17,9 %	18,9 %	25,4 %	22,5 %	25,3 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

- **5. týden: 4. 4. – 8. 4. 2022**

Závěrečný pátý týden je tvořen jen pěticí dní, a to tak, aby byl pokryt vymezený třicetidenní časový úsek. Poprvé ve sledovaném období vzrostl počet krajů, které přijaly více uprchlíků nad výpočtem určený limit, na šest – viz následující grafické znázornění. Ve trojici krajů nejvytíženějších však opět figurovaly tytéž kraje, tedy Středočeský, Hlavní město Praha a Plzeňský kraj.

Graf 15: Týden 5, nejvytíženější kraje (1. a 2. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Při zohlednění určených kapacit krajů lze říci – a data zachycuje také následující tabulka – že nejvíce uprchlíků nad svou kapacitu přijal v posledních pěti sledovaných dnech kraj Středočeský následovaný krajem Plzeňským a Hlavním městem Praha.

Tab. 9: Týden 5, nejvytíženější kraje: srovnání

	SČ	Praha	Plzeň.	Pard.	Vysoč.	Lib.
Rozdíl	635	376	214	130	65	34
Rozdíl v %	43,7 %	13,6 %	24,8 %	19 %	10,3 %	5,3 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

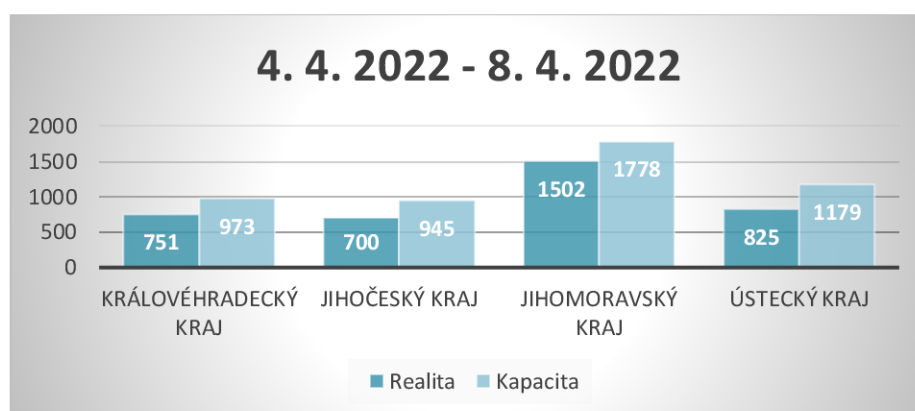
Následující dvojice grafů pak tematizuje kraje, kde bylo přijato méně uprchlíků, než by určené hypotetické kapacity umožňovaly. V případě první – a na následujícím grafu zachycené – čtveřice je zřejmé, že rozdíly mezi reálným počtem přijatých uprchlíků a potenciální kapacitou krajů jsou minimální.

Graf 16: Týden 5, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 1. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

V řádech stovek se pak pohybují zachycené rozdíly mezi realitou a možnými kapacitami v případě poslední čtveřice krajů, což také zachycuje následující graf.

Graf 17: Týden 5, nejméně vytižené kraje (vzestupně, 2. část)

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

I v případě posledních pěti sledovaných dnů byla pozornost zaměřena na procentuální srovnání vytižení jednotlivých krajů vzhledem k jejich hypotetickým kapacitám. Jak ukazuje tabulka níže, nejvíce nevyužitými kapacitami disponoval kraj Ústecký následovaný kraji Jihočeským a Královéhradeckým.

Tab. 10: Týden 5, nejméně vytižené kraje: srovnání

	Ol.	Zlín.	KV	MS	KH	JČ	JM	Úst.
Rozdíl	34	69	122	129	222	245	276	354
Rozdíl v %	5,8 %	11,8 %	18,6 %	11,7 %	22,8 %	25,9 %	15,5 %	30 %

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

3. 4 Zodpovězení výzkumných otázek

První dílčí výzkumná otázka se zaměřila na určení toho, **které z krajů čelily během sledovaného měsíce největšímu přetížení** (ve smyslu nejvyšší míry překračování svých výpočtem určených kapacit). Pro zodpovězení první dílčí výzkumné otázky byla porovnána data týkající se krajů, které přijímaly více uprchlíků z Ukrajiny, než byly jejich (výpočtem dle metodiky cizinecké policie) určené kapacity. Jak ukazuje následující přehledová tabulka, jednoznačně **nejvytiženějším krajem** ve všech 30 dnech (potažmo pěti sledovaných časových úsecích) **byl kraj Středočeský**. Ten ve vytiženosti následoval kraj **Plzeňský**, který **byl druhým nejvytiženějším krajem** ve třech z pěti časových úseků, a **Hlavní město Praha**, **tedy třetí nejvytiženější kraj**. Je namístě také poukázat na fakt, že zjištěné skutečnosti se do jisté míry rozcházejí s tím, jak byla situace prezentována v médiích (viz první část provedené analýzy), dle nichž byl jednoznačně nejvytiženějším krajem Hl. m. Praha.

Tab. 11: Nejvytiženější kraje od 9. 3. do 8. 4. 2022 dle počtu přijatých uprchlíků/určených kapacit

	1. týden	2. týden	3. týden	4. týden	5. týden
1. nejvytiženější	SČ	SČ	SČ	SČ	SČ
2. nejvytiženější	Plzeň.	Praha	Praha	Plzeň.	Plzeň.
3. nejvytiženější	Praha	Plzeň.	Plzeň.	Praha	Praha

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Druhá dílčí výzkumná otázka se naopak zaměřovala na určení toho, **které z krajů byly vzhledem ke svým (výpočtem určeným) kapacitám a jejich nenaplnění ve sledovaném období vytiženy nejméně**. I v tomto případě tedy byla porovnána shromážděná a výpočty určená data vztahující se k počtům přijatých uprchlíků (a počtům uprchlíků, kteří by hypoteticky mohli být vzhledem k teoretickým kapacitám přijati) kraji ve sledovaném období.

Jak je patrné z následující tabulky, krajem který byl (s ohledem na své kapacity určené provedeným výpočtem) **nejméně vytižen** v nejvíce týdnech (konkrétně ve třech), **byl kraj Ústecký**. Ten navíc v dalších dvou týdnech figuruje také jedenkrát na pozici kraje druhého nejméně vytiženého a jedenkrát na pozici kraje třetího nejméně vytiženého. Vzhledem k tomu, že na pozici druhého nejméně vytiženého kraje se ve všech pěti sledovaných týdnech vystřídaly různé kraje, za kraj **druhý nejméně vytižený** lze označit kraj **Královéhradecký**, který byl dvakrát na pozici kraje nejméně vytiženého a třikrát na pozici kraje třetího nejméně vytiženého. Za **třetí nejméně vytižený kraj** je pak možné označit dvakrát se opakující Kraj **Vysočina** (jedenkrát druhý nejméně vytižený kraj a jedenkrát třetí nejméně vytižený kraj).

Tab. 12: Nejméně vytižené kraje od 9. 3. do 8. 4. 2022 dle počtu přijatých uprchlíků/určených kapacit

	1. týden	2. týden	3. týden	4. týden	5. týden
1. nejméně vytižený	Úst.	KH	Úst.	KH	Úst.
2. nejméně vytižený	Vys.	Úst.	MS	JM	JČ
3. nejméně vytižený	KH	Vys.	KH	Úst.	KH

Zdroj: Data ministerstva vnitra, výpočet autora, vlastní zpracování

Na základě dat shromážděných v rámci provedené případově studie je nakonec možné zodpovědět i **hlavní výzkumnou otázku**, a tedy shrnout, **jaké výhody či nevýhody se pojí k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny**.

Vzhledem k tomu, že mnohé kraje zejména v počátcích uprchlické krize rozpoutané válkou na Ukrajině čelily velmi obtížně zvladatelnému náporu příchozích uprchlíků, přičemž příslušná KACPU musela z důvodu zvládnutí nutné administrativní agendy fungovat nepřetržitě 24/7, jistě by bylo namísto užití mechanismu, který by jejich vytiženost snížil. A to zejména s ohledem na to, že v republice byly naopak kraje, o pobyt v nichž mezi uprchlíky přílišný zájem nebyl. Už to, že nebylo nijak formálně organizováno, do kterých krajů/příslušných KACPU uprchlíci k registraci míří (a v nichž bylo možné předpokládat, že i dále setrvají), je jistě možné považovat za zásadní nevýhodu systému, který byl ad hoc zaveden (je-li ovšem vůbec možné o „systému“ hovořit).

Jak potom prokázaly provedené výpočty vycházející z formálně určených kapacit jednotlivých krajů vzhledem k počtům kompetentních pracovníků cizinecké policie (resp. počtům pracovních míst jim určeným), potažmo tedy aplikace vzorce, jenž daný útvar užívá k přerozdělování zadržených nelegálních migrantů do krajů, stavu, který v Česku v souvislosti s příchodem uprchlíků nastal, bylo možné (minimálně v teoretické rovině) předcházet. Jasnou

výhodou užití systému, který vychází z existujícího metodického pokynu ministerstva vnitra (určeného k internímu užití příslušníky cizinecké policie), by pak bylo rovnoměrné vytížení krajů/KACPU, a to přesně vzhledem k jejich kapacitám, resp. počtu pracovních pozic v útvech cizinecké policie v tom kterém kraji. Tím, že by příchozí uprchlíci z Ukrajiny byli záhy po překročení českých hranic organizovaně transportováni (což je postup, který je aplikován v případě zadržení nelegálních migrantů) do krajů dle jejich kapacitních možností, bylo by možné také snížit střednědobý i dlouhodobý tlak na příslušnou infrastrukturu, ubytovacími kapacitami počínaje. Ostatně, jak poukazují i aktuální data, ti, kdo na českém území zůstali (a zdá se, že jejich setrvání na území Česka je třeba zohlednit jak ve středně- tak i dlouhodobém horizontu), setrvali v krajích, kde se registrovali – a tak se některé z nich stále potýkají s problémy i v kapacitách školek/škol či zdravotnických zařízení.

Za možnou nevýhodu při hodnocení pojednávaného systému by pak bylo možné označit nutnost zajištění a organizace přepravy uprchlíků. Ačkoliv v případě zadržených nelegálních migrantů k jejich rozvozům dochází, přece jen je nutné přihlídnout k tomu, že konkrétně uprchlíků z Ukrajiny do Česka zejména v prvních měsících přicházely desetitisíce, což nejsou počty, s nimiž by bylo vzhledem k nelegální migraci a priori počítáno. Vedle toho by jistou nevýhodou mohlo být také to, že k určení aktuálních kapacit v jednotlivých krajích dochází v rámci běžného provozu až večer. Tato negativa by však nepochybně bylo možné vzít v potaz a celý systém adekvátně uzpůsobit.

3. 5 Diskuse

Záměrem praktické části práce bylo na základě uplatnění mechanismu, který užívá cizinecká policie k přerozdělování nelegálních migrantů, prokázat, že v rámci první vlny příchodu ukrajinských uprchlíků na české území bylo možné situaci zvládnout efektivněji. Užitím přerozdělení ukrajinských uprchlíků dle existujícího systému však mohlo vedle adekvátního rozprostření práce napříč všemi KACPU dojít také k významně vhodnějšímu umístění, potažmo ubytování uprchlíků. Právě to se přitom následně ukázalo jako poměrně problematické, jelikož uprchlíci mířili dominantně jen do trojice krajů (což ostatně ukázala i prezentovaná data), tedy do kraje Středočeského, Hlavního města Prahy a kraje Plzeňského, kde se také soustředili i v rámci svého střednědobého a dlouhodobého pobytu v Česku. V případě, že by již po vstupu do Česka byli systematicky přerozdělováni do příslušných krajů dle jasně určených kapacit cizinecké policie, bylo by možné nastalému nežádoucímu stavu předcházet.

V rovině teoretické by tedy bylo možné zkonstatovat, že kdyby k řešení uprchlické krize bylo v jejím základu (a z ryze formálního hlediska) přistoupeno obdobně jako k nelegální migraci, bylo by možné vyvarovat se přetížení jednotlivých KACPU, ale následně i krajů z hlediska jejich ubytovacích kapacit a také kapacit příslušné infrastruktury nezbytné k zajištění základních potřeb, a to i ve středně- a dlouhodobém horizontu. Je však třeba uvést, že ne vždy to, co funguje teoreticky, lze s úspěchem uvést i do praxe. Vzhledem k tomu, že autor diplomové práce sám působí v odd. cizinecké policie, konkrétně na odd. pobytové kontroly, sám se na organizaci přijímání uprchlíků z Ukrajiny a vydávání příslušné dokumentace podílel. Z vlastní zkušenosti tedy může poukázat i na základní nedostatek vzorce, který je standardně užíván pro nelegální migraci a jehož prostřednictvím bylo ukázáno, že by hypoteticky díky němu bylo možné lépe zvládnout i situaci s příchozími uprchlíky z Ukrajiny. Samotný vzorec totiž jako základní ukazatel kapacit užívá počty SSM v jednotlivých krajích, konkrétně v Jihomoravském kraji pak cizinecká policie má následující oddělení:

- Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Brno (SSM 63);
- Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Hodonín (SSM 25);
- Oddělení pobytových agent Brno (SSM 24);
- Oddělení pobytových agent Valtice (SSM 36);
- Oddělení pobytových agent Znojmo (SSM 20);
- Oddělení dokladů a specializovaných činností Brno (SSM 12);
- Oddělení dokumentace Brno (SSM 10).

Celková kapacita všech oddělení cizinecké policie v Jihomoravském kraji tedy sice je 190 SSM, což ovšem reálně neznamena, že všechna tato pracovní místa jsou reálně obsazena. Vedle toho v praktické rovině na KACPU docházeli pravidelně pouze pracovníci Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Brno a zřídka také dva zaměstnanci z Oddělení pobytových agend Brno či z Oddělení pobytových agend Znojmo. Nutné je také říci, že zaměstnanci všech odd. nikdy nejsou na pracovišti přítomni současně a střídají se ve směnách obvykle po 12-14 osobách, nemluvě o tom, že příslušnou práci nikdy nemohou vykonávat všichni, kteří jsou na směně zrovna přítomni. Již tím se uvažovaná kapacita SSM poměrně snižuje, nemluvě o tom, že zaměstnanci z Odd. dokladů a specializovaných činností Brno a Odd. dokumentace Brno činnosti související se zajišťováním přijímání migrantů/příp. tedy i uprchlíků, ve své pracovní agendě vůbec nemají.

Ačkoliv tedy aplikovaný vzorec počítá s tím, že po zajištění nelegálních migrantů jsou tyto osoby dále rozvezeny na příslušná oddělení (přičemž během řešení uprchlické krize naopak příslušníci cizinecké policie dojížděli do KACPU), specificky poslední dvě zmíněná odd. danou činnost prakticky nevykonávají. I když dle materiálu ministerstva vnitra činí tedy SSM v Jihomoravském kraji 190, těch, kdo byli reálně pro výkon daných povinností k dispozici, byla méně než třetina daného počtu. Při aplikaci vzorce je tedy sice možné dospět k závěru, že v kraji byl dostatek kapacit na to přijímat více uprchlíků, než bylo ve skutečnosti přijato, realita byla zcela jiná. A lze předpokládat, že obdobný stav byl i v dalších krajích.

Nakonec ale daný vzorec nelze označit přímo za „nefunkční“ – ovšem předpokladem k tomu, aby vše fungovalo, jak by mělo, by bylo jen vedle provedení příslušných výpočtů dle univerzálních počtů SSM v jednotlivých krajích nezbytné také nasazení potřebných pracovníků do akce. K tomu však reálně během řešení přílivu uprchlíků z Ukrajiny nedošlo.

ZÁVĚR

V posledním roce čelila Česká republika bezprecedentní výzvě – rozsáhlé uprchlické vlně, kterou rozpoutal ozbrojený konflikt na území Ukrajiny. Na příchod takového množství osob na české území přitom nikdo, včetně příslušných orgánů, nebyl připraven. I proto tedy byla celá situace řešena zejména v počátcích relativně nesystematicky a některé kraje (a to samozřejmě včetně KACPU, kde k registracím uprchlíků docházelo) byly vystaveny nadměrné zátěži, zatímco v jiných krajích byly kapacity volné. Proto se tedy diplomová práce zaměřila právě na problematiku logistiky uprchlíků z Ukrajiny, a to vzhledem k tomu, že v Česku pro situace záchytu migrantů (byť nelegálních) konkrétní mechanismus existuje, ovšem v kontextu uprchlické krize nebyl využit. Cílem práce tedy bylo – vedle shromáždění a prezentace informací týkajících se migrační politiky a způsobů logistiky migrantů – také posouzení hypotetického využití systému přerozdělování nelegálních migrantů pro přerozdělování uprchlíků z Ukrajiny.

Diplomová práce ve dvou částech – teoretické a praktické – tedy komplexně přiblížila způsoby, jak je přístupováno k migraci, přičemž hlavní důraz byl zaměřen právě na osoby, které do Česka mířily kvůli válce na Ukrajině. Autor práce, který sám pracuje v jednom z útvarů cizinecké policie, jenž má problematiku migrace (a to včetně souvisejících formalit) na starost, pak zároveň této skutečnosti využil nejen vzhledem k užití (interních) zdrojů informací, ale také vzhledem k vlastním profesním zkušenostem.

Teoretická část práce pak byla rozdělena do dvou kapitol, přičemž první z nich se zaměřila komplexně na problematiku migrace, tedy na její charakteristiky a typologii. Zohledněny byly v kontextu tématu práce také rozdíly mezi migrací nelegální a legální. Pozornost byla věnována i migrační politice České republiky, a to včetně politiky azylové, poskytování tzv. mezinárodní ochrany a samozřejmě i specifické legislativě přijaté ad hoc v souvislosti s válkou na Ukrajině, tedy lex Ukrajina. Ve druhé kapitole pak byla pozornost věnována roli cizinecké policie v řešení migrace, souvisejícím legislativním předpisům a také hierarchii a kompetencím jednotlivých útvarů cizinecké policie při řešení migrace.

Třetí kapitola již měla charakter praktický, z hlediska metodologického byla zvolena evaluační případová studie. Ta se zaměřila právě na kritické období první vlny příchodu ukrajinských uprchlíků na české území a byla rozdělena do dvou na sebe navazujících částí. Zatímco část první deskriptivně shrnula zejména první měsíc uprchlické krize (a to v souladu

s vymezením 1. fáze krize dle materiálů Vlády ČR) a jen stručně nastínila také pozvolnou stabilizaci situace a výhledy do budoucna, druhá část nakládala s vlastními výpočty zaměřujícími se na možnou logistiku uprchlíků napříč republikou. V tomto případě byl využit vzorec, který cizinecká policie využívá, pokud počty nelegálních migrantů v jednotlivý den překročí číslo 20. Jelikož ale zejména prvotní období bezprostředně po vypuknutí války na Ukrajině bylo poměrně hektické, denní data týkající se počtů uprchlíků, kteří překročili české hranice, začala být shromažďována až počínaje 9. březnem. Proto se tedy tato část analýzy v podobě provedení výpočtů vztáhla až ke třiceti dnům od 9. března 2022 (tedy do 8. 4. téhož roku). Záměrem provedení výpočtů bylo v první řadě poskytnout odpověď na hlavní výzkumnou otázku: *Jaké výhody či nevýhody se pojí k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny?* Tu lze zodpovědět tak, že hlavními výhodami by bylo/a:

- snížení vytiženosti přetížených KACPU, potažmo rovnoměrné rozprostření uprchlíků do krajů přesně dle jejich kapacit;
- eliminace přetížení infrastruktury v krajích, kam uprchlíci mířili nejčastěji, a to i s ohledem na to, že v krajích, kde se registrovali, následně také setrvali (a v mnoha případech setrvávají doposud);
- efektivnější koordinace práce v KACPU.

Naopak co se týká nevýhod, jednalo by se o:

- nutnost zajištění a organizace přepravy uprchlíků do jednotlivých krajů/KACPU dle jejich kapacit (což by mohlo být problematické zejména vzhledem k tomu, že uprchlíků mířily na české území především v první fázi desetitisíce);
- určování volných kapacit až ve večerních hodinách, což by přerozdělování mohlo komplikovat.

Kromě toho byla – v rámci výzkumných otázek dílčích – pozornost zaměřena také na určení krajů, které byly ve sledovaném třicetidenním období vytiženy nejvíce (a to i nad své, výpočtem určené, kapacity) a naopak nejméně. Nejvytiženějšími kraji byly:

- Středočeský kraj;
- Plzeňský kraj;
- Hlavní město Praha.

Kraji, jejichž výpočty určené kapacity naopak nebyly využity v nejvyšší míře, pak byly:

- Ústecký kraj;
- Královéhradecký kraj;
- Kraj Vysočina.

Ačkoliv by se však užití pojednávaného vzorce a systému přerozdělování nelegálních migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny mohlo jevit jako univerzálně efektivnější než systém, který byl reálně užit, je třeba brát v potaz také praktickou stránku věci. Tedy zejména skutečnost, že dané kapacity krajů jsou určovány s ohledem na všechna pracovní místa vyhrazená pro příslušníky cizinecké policie napříč republikou. Faktem však je, že nejenže mnohá nejsou obsazena, ale navíc ne všichni pracovníci cizinecké policie se agendě registrací příchozích migrantů/uprchlíků věnují. Kromě toho jsou kapacity určovány vzhledem ke konečným počtům těchto míst, nezohledňují však, že pracovníci cizinecké policie pracují ve směnném režimu, a tedy nikdy nejsou v zaměstnání přítomni všichni. Na druhou stranu by nepochybně bylo možné celý již existující a osvědčený mechanismus těmto skutečnostem uzpůsobit a zabránit tak stavu, který nastal – tedy enormnímu přetížení a naopak nevytížení výše jmenovaných krajů.

..

LITERATURA A ZDROJE

- [1] DOBRYLOVSKÝ, Jiří (2021). *Ekonomická geografie pro ekonomy*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. 174 s. ISBN 978-80-88330-35-6.
- [2] TOMEŠ, Igor (2018). *Povinná sociální solidarita*. Praha: Karolinum. 223 s. ISBN 978-80-246-3835-5.
- [3] BRZÓSKA, Martin (2020). *Nový zeměpis v kostce*, I. svazek. Praha: Fragment. 195 s. ISBN 978-80-253-4809-3.
- [4] DRBOHLAV, Dušan (2015). *Ukrajinská pracovní migrace v Česku: migrace-remittance-rozvoj*. Praha: Karolinum. 282 s. ISBN 978-80-246-2995-7.
- [5] JANČAR, Tomáš (2015). *Background report: Lidsko-právní situace uprchlíků*. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky. 25 s.
- [6] MEZŘICKÝ, Václav a kol. (2011). *Perspektivy globalizace*. Praha: Portál. 226 s. ISBN 978-80-7367-846-3.
- [7] UNHCR (2013). *Terminologie a fakta: uprchlík, azylant, imigrant. Kdo se v tom má vyznat?* 5 s.
- [8] KUKLA, Lubomír a kol. (2016). *Sociální a preventivní pediatrie v současném pojetí*. Praha: Grada. 432 s. ISBN 978-80-247-3874-1.
- [9] KUNEŠOVÁ, Hana (2014). *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck. 386 s. ISBN 978-80-7400-502-2.
- [10] EVROPSKÁ KOMISE. *Nový pakt o migraci a azylu: podávání zpráv o pokroku a zintenzivnění boje proti vykořisťování migrantů* [online]. Ec.Europa.eu, 29. 9. 2021 [cit. 25. 1. 2023]. Dostupný na: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_4905>
- [11] MINISTERSTVO VNITRA (2021). *Zpráva v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra. 303 s.
- [12] MINISTERSTVO VNITRA (2015). *Strategie migrační politiky České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 24 s. ISBN 978-80-86466-83-5.

- [13] STOJANOV, Robert a Barbora DUŽÍ (2015). Česká migrační a rozvojová politika. In DRBOHLAV, Dušan. *Ukrajinská pracovní migrace v Česku: migrace-remittance-rozvoj*. Praha: Karolinum. s. 203-261. ISBN 978-80-246-2995-7.
- [14] MINISTERSTVO VNITRA. *Vláda souhlasí s plánem MV zřídit Mobilní jednotku cizinecké policie* [online]. Mvcr.cz, 11. 5. 2016 [cit. 7. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-souhlasí-s-planem-mv-zridit-mobilni-jednotku-cizinecke-policie.aspx>>
- [15] STOJANOV, Robert, KLVAŇOVÁ, Radka, SEIDLOVÁ, Aneta a Oldřich BUREŠ (2021). *Rizika a výzvy české migrační politiky v kontextu „migrační krize“*. Brno: Provozně ekonomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně. 17. s.
- [16] WEIGL, Jiří (2017). Úskalí tzv. evropského řešení migrační krize. In KOLEKTIV INSITUTU VÁCLAVA KLAUSE. *IVK V roce čtvrtém – výběr textů*. s. 58-71.
- [17] SDRUŽENÍ PRO INTEGRACI A MIGRACI. Žadatelé o mezinárodní ochranu [online]. Migrace.com, 2023 [cit. 24. 1. 2023]. Dostupný na: <<https://www.migrace.com/cs/poradna/informace-pro-cizince/zadatele-o-mezinarodni-ochranu>>
- [18] Zákon č. 437/2006 Sb., zákon o azylu.
- [19] SLÁDEKOVÁ, Stanislava. *Dočasná ochrana jako řešení hromadného přílivu válečných uprchlíků z Ukrajiny* [online]. Pravo21.cz, 10. 4. 2022 [cit. 3. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://pravo21.cz/spolecnost/docasna-ochrana-jako-reseni-hromadneho-prilivu-valecnych-uprchliku-z-ukrajiny>>
- [20] CHRZOVÁ, Bára. *Lex Ukrajina – základní přehled* [online]. Migraceonline.cz, 22. 3. 2022 [cit. 3. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/lex-ukrajina-zakladni-prehled>>
- [21] VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. *Oprávnění k pobytu v ČR kvůli válce na Ukrajině*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv. 2 s.
- [22] ČTK. *Senát schválil novelu zákona lex Ukrajina, uprchlíci si budou moci prodloužit dočasnou ochranu o rok* [online]. rozhlas.cz, 11. 1. 2023 [cit. 3. 2. 2023]. Dostupný na: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/uprchlici-z-ukrajiny-docasna-ochrana-cesko_2301111917_ara>

- [23] HRABÁLEK, Martin (2012). *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Mezinárodní politologický ústav. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7.
- [24] KAŠPAR, Patrik (2021). *Činnost cizinecké policie v souvislosti s migrací na území České republiky*. Bakalářská práce. Praha: AMBIS. 60 s.
- [25] VILÁŠEK, Josef, FIALA, Miloš a David VONDRÁŠEK (2022). *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 2. upr. vyd. Praha: Karolinum. 197 s. ISBN 978-80-246-5067-8.
- [26] LANGER, Ivan a kol. (2008). *Vstup do Schengenu: výhody a nevýhody*. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku. 79 s. ISBN 978-80-86547-96-1.
- [27] Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky
- [28] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Cestovní doklad* [online]. Mzv.cz, nedatováno [cit. 2. 2. 2023]. Dostupný na: <https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/prehled_nalezitosti/cestovni_doklad.html>
- [29] MACHOVÁ, Zuzana (2013). *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. Praha: Karolinum. 152 s. ISBN 978-80-246-2342-9.
- [30] BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. (2013). *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada. 317 s. ISBN 978-80-247-4195-6.
- [31] POLICIE ČR. *Odd. pobytových agend* [online]. Policie.cz, 2023 [cit. 5. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.policie.cz/clanek/sluzby-odbory-skupiny-odbor-cizinecke-policie.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>>
- [32] POLICIE ČR – Odbor cizinecké policie. *Policie ČR – Oddělení dokumentace* [online]. Policie.cz, 2023 [cit. 5. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.policie.cz/clanek/sluzby-odbory-skupiny-odbor-cizinecke-policie.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>>
- [33] SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ. *Co děláme – provoz zařízení* [online]. Suz.cz, 2017 [cit. 4. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/>>
- [34] GRECOVÁ, Renata. *Zahájení činnosti Národního centra pro kontrolu dokladů* [online]. Policie.cz, 8. 12. 2020 [cit. 2. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.policie.cz/clanek/zahajeni-cinnosti-narodniho-centra-pro-kontrolu-dokladu.aspx>>

- [35] HRUDKA, Josef a David ZÁMEK, 2012. *Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1. 1. 2012*. Praha: Police history. ISBN 978-80-8647-756-5.
- [36] ČT 24. *Lepší ochranu hranic nebo dohled nad vzdušným prostorem má zajistit nově otevřené centrum* [online]. Ct24.ceskatelevize.cz, 4. 6. 2019 [cit. 7. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2833016-dohled-nad-vzdusnym-prostorem-spoluprace-s-dalsimi-staty-v-praze-vzniklo-narodni>>
- [37] IRS CZECH. *Čím se zabývá cizinecká policie v ČR?* [online]. Irszech.com, 24. 4. 2019 [cit. 5. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://irszech.com/cim-se-zabyva-cizinecka-policie-v-cr>>
- [38] ŠTĚTÍNSKÁ, Soňa. *Exponované oddělení pobytových agend* [online]. Policie.cz, 16. 10. 2020 [cit. 5. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.policie.cz/clanek/exponovane-oddeleni-pobytovyh-agend.aspx>>
- [39] ŠTĚTÍNSKÁ, Soňa (b). *Oddělení dokladů a specializovaných činností* [online]. Policie.cz, 13. 11. 2020 [cit. 5. 2. 2023]. Dostupný na: <<https://www.policie.cz/clanek/oddeleni-dokladu-a-specializovanych-cinnosti.aspx>>
- [40] CHRASTINA, Jan (2019). *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 287 s. ISBN 978-80-244-5373-6.
- [41] MAREŠ, Jiří. *Tvorba případových studií pro výzkumné účely*. Pedagogika, 2015; 65(2): 113-142.
- [42] VLÁDA ČR (2022). *Stanovení strategických priorit vlády ČR ke zvládnání dopadů migrační krize související s invazí Ruské federace na Ukrajinu*. Praha: Vláda ČR. 31 s.
- [43] KLIMEŠOVÁ, Magdalena, ŠATAVA, Jiří a Michal ONDRUŠKA (2022). *Situace uprchlíků z Ukrajiny*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí. 40 s.
- [44] MINISTERSTVO VNITRA. *Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině* [online]. Mvcr.cz, 2023 [cit. 27. 4. 2023]. Dostupný na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaalkou-na-ukrajine-archiv.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3d>>
- [45] KUČEROVÁ, Dagmar. *Radíme Ukrajincům: Upravený postup při příjezdu do České republiky* [online]. Podnikatel.cz, 21. 3. 2023 [cit. 22. 4. 2023]. Dostupný na: <

<https://www.podnikatel.cz/clanky/radime-ukrajincum-upraveny-postup-pri-prijezdu-do-ceske-republiky/>>

[46] ENDRŠTOVÁ, Michaela a Magdalena SYNKOVÁ. *V Praze i Brně je skoro plno. Rozdělování uprchlíků do krajů bude nutné, říká ministr* [online]. Zpravy.aktualne.cz, 14. 3. 2022 [cit. 23. 4. 2023]. Dostupný na: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ubytovani-uprchlici/r~9e7c9c26a3b311eca06bac1f6b220ee8/>>

[47] ČTK. *Vnitrostátní kvóty: Uprchlíci budou rozdělováni dle počtu obyvatel a daní v obcích a krajích* [online]. Echo24.cz, 15. 3. 2022 [cit. 23. 4. 2023]. Dostupný na: <<https://echo24.cz/a/SrX5E/vnitrostatni-kvoty-uprchlici-budou-rozdelovani-dle-poctu-obyvatel-a-dani-v-obcich-a-krajich>>

[48] VOKURKOVÁ, Iva. *Člověk v tísni a Přírodovědecká fakulta sestavili mapu uprchlíků. Má jim pomoci hledat bydlení a práci* [online]. iRozhlas.cz, 23. 3. 2023 [cit. 27. 4. 2023]. Dostupný na: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/uprchlici-ukrajina-ceska-republika-plzen-karlovy-vary-clovek-v-tisni_2204231230_bko>

[49] DLUBALOVÁ, Klára. *V České republice je aktuálně 325 tisíc uprchlíků z Ukrajiny* [online]. Mvcr.cz, 2023 [cit. 23. 4. 2023]. Dostupný na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/v-ceske-republice-je-aktualne-325-tisic-uprchliku-z-ukrajiny.aspx>>

[50] MIGRACE V SOUVISLOSTECH. *Ukrajinská uprchlická krize: Aktuální situace* [online]. Clovekv tisni.cz, 17. 4. 2023 [cit. 26. 4. 2023]. Dostupný na: <<https://www.clovekv tisni.cz/ukrajinska-krize-v-historickem-kontextu-8589gp>>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Obr. 1: Hlavní směry migračních proudů v novém tisíciletí	12
Obr. 2: Možné typy pobytů občanů z tzv. třetích zemí	25
Obr. 3: Interiér vozidla Termovize	31
Obr. 4: Fáze vývoje situace týkající se války na Ukrajině	33
Obr. 5: Mapa ČR a jednotlivých krajů, včetně plánovaného stavu SSM OCP	34
Obr. 6: Ukrajínští držitelé dočasné ochrany v ČR – jejich zastoupení v krajích 4/2023	40
Graf 1: Týden 1, nejvytíženější kraje	42
Graf 2: Týden 1, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)	43
Graf 3: Týden 1, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. a 3. část)	43
Graf 4: Týden 2, nejvytíženější kraje	44
Graf 5: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)	45
Graf 6: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. část)	45
Graf 7: Týden 2, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 3. část)	46
Graf 8: Týden 3, nejvytíženější kraje	47
Graf 9: Týden 3, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)	47
Graf 10: Týden 3, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. část)	48
Graf 11: Týden 3, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 3. část)	48
Graf 12: Týden 4, nejvytíženější kraje	49
Graf 13: Týden 4, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)	50
Graf 14: Týden 4, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. a 3. část)	50
Graf 15: Týden 5, nejvytíženější kraje (1. a 2. část)	51
Graf 16: Týden 5, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 1. část)	52
Graf 17: Týden 5, nejméně vytížené kraje (vzestupně, 2. část)	52
Tab. 1: Týden 1, nejvytíženější kraje: srovnání	42
Tab. 2: Týden 1, nejméně vytížené kraje: srovnání	44
Tab. 3: Týden 2, nejvytíženější kraje: srovnání	45
Tab. 4: Týden 2, nejméně vytížené kraje: srovnání	46
Tab. 5: Týden 3, nejvytíženější kraje: srovnání	47
Tab. 6: Týden 3, nejméně vytížené kraje: srovnání	49
Tab. 7: Týden 4, nejvytíženější kraje: srovnání	49
Tab. 8: Týden 4, nejméně vytížené kraje: srovnání	51
Tab. 9: Týden 5, nejvytíženější kraje: srovnání	52
Tab. 10: Týden 5, nejméně vytížené kraje: srovnání	53
Tab. 11: Nejvytíženější kraje od 9. 3. do 8. 4. 2022 dle počtu přijatých uprchlíků/určených kapacit	53
Tab. 12: Nejméně vytížené kraje od 9. 3. do 8. 4. 2022 dle počtu přijatých uprchlíků/určených kapacit	54

Přílohy

Příloha A – Počty uprchlíků v jednotlivých krajích/určení koeficientu

2022	KRPA	KRPC	KRPB	KRPK	KRPJ	KRPH	KRPL	KRPT	KRPM	KRPE	KRPP	KRPS	KRP ULK	KRPZ	Celkem	Koef.
9. 3.	3292	80	819	408	350	465	528	859	388	471	768	2005	622	312	11367	7,185
10. 3.	3943	1049	1101	604	518	645	791	1019	614	697	1166	2458	943	434	15982	10,102
11. 3.	3014	1597	1022	543	303	526	437	813	453	444	1214	2164	670	376	13576	8,582
12. 3.	2517	1195	1752	512	264	527	447	601	468	402	1030	1835	502	245	12297	7,773
13. 3.	2708	974	1235	421	282	527	354	385	377	424	733	1236	461	288	10405	6,577
14. 3.	1696	261	685	258	174	305	447	389	219	276	492	795	362	116	6475	4,093
15. 3.	2507	955	1050	403	306	466	496	552	464	532	864	2020	692	353	11660	7,370
16. 3.	2538	652	846	355	244	348	332	511	379	427	739	1364	577	262	9574	6,052
17. 3.	2084	494	875	367	302	350	294	621	374	355	712	1297	578	393	9096	5,750
18. 3.	1856	393	1437	439	306	397	270	488	280	439	587	1039	478	309	8718	5,511
19. 3.	2288	371	1310	388	284	325	374	434	212	327	582	1395	398	241	8929	5,644
20. 3.	1315	213	452	263	195	347	352	251	138	271	461	739	237	152	5386	3,405
21. 3.	1052	230	446	171	121	159	217	254	175	230	344	609	222	156	4386	2,772
22. 3.	1734	445	573	219	290	234	326	419	337	378	423	1188	410	219	7195	4,548
23. 3.	1347	278	459	251	236	235	206	244	194	255	398	820	310	192	5425	3,429
24. 3.	1932	588	873	247	182	591	219	390	193	301	492	1153	417	214	7792	4,925
25. 3.	1038	171	392	234	147	237	128	232	92	103	288	640	217	96	4015	2,538
26. 3.	915	274	259	143	146	144	134	258	99	160	276	430	186	119	3543	2,240
27. 3.	596	216	287	90	62	171	145	176	101	146	314	378	175	109	2966	1,875
28. 3.	709	168	389	142	148	104	116	191	122	188	287	354	136	110	3164	2,000
29. 3.	1015	393	310	182	161	231	157	288	174	193	350	795	299	209	4757	3,007
30. 3.	817	208	326	175	64	170	148	200	149	136	277	467	173	156	3466	2,191
31. 3.	687	368	274	179	120	99	139	178	74	155	274	649	243	161	3600	2,276
1. 4.	594	130	280	124	127	197	92	214	107	133	203	326	185	77	2789	1,763
2. 4.	501	87	275	121	142	176	78	186	171	122	276	567	207	83	2992	1,891
3. 4.	428	157	230	87	72	161	90	136	48	153	298	310	189	105	2464	1,558
4. 4.	500	113	296	80	78	183	60	145	35	163	229	278	119	107	2386	1,508
5. 4.	733	167	333	111	232	160	174	238	134	211	242	568	192	66	3561	2,251
6. 4.	640	141	203	90	107	117	176	161	112	110	191	336	178	106	2668	1,686
7. 4.	574	132	289	103	142	136	83	185	109	213	232	388	204	147	2937	1,857
8. 4.	690	147	381	149	133	155	177	237	156	116	181	516	132	85	3255	2,058

Zdroj: Data ministerstva vnitra, vlastní výpočet a zpracování

Příloha B – Určené kapacity krajů po zaokrouhlení

2022	KRPA	KRPC	KRPB	KRPK	KRPJ	KRP H	KRPL	KRPT	KRPM	KRPE	KRPP	KRPS	KRP ULK	KRPZ
9. 3.	2120	726	1365	503	481	747	489	841	445	525	661	1114	905	445
10. 3.	2980	1020	1919	707	677	1051	687	1182	626	737	929	1566	1273	626
11. 3.	2532	867	1630	601	575	892	584	1004	532	626	790	1330	1081	532
12. 3.	2293	785	1477	544	521	808	529	909	482	567	715	1205	979	482
13. 3.	1940	664	1250	460	441	684	447	770	408	480	605	1019	829	408
14. 3.	1207	413	778	287	274	426	278	479	254	299	377	634	516	254
15. 3.	2174	744	1400	516	494	767	501	862	457	538	678	1142	929	457
16. 3.	1785	611	1150	424	405	629	412	708	375	442	557	938	763	375
17. 3.	1696	581	1092	402	385	598	391	673	356	420	529	891	724	356
18. 3.	1626	557	1047	386	369	573	375	645	342	402	507	854	694	342
19. 3.	1665	570	1072	395	378	587	384	660	350	412	519	875	711	350
20. 3.	1004	344	647	238	228	354	232	398	211	249	313	528	429	211
21. 3.	818	280	527	194	186	288	189	324	172	202	255	430	349	172
22. 3	1342	459	864	318	305	473	309	532	282	332	418	705	573	282
23. 3	1012	346	652	240	230	357	233	401	213	250	315	532	432	213
24. 3	1453	497	936	345	330	512	335	576	305	360	453	763	621	305
25. 3	749	256	482	178	170	264	173	297	157	185	233	393	320	157
26. 3	661	226	426	157	150	233	152	262	139	163	206	347	282	139
27. 3	553	189	356	131	126	195	127	219	116	137	172	291	236	116
28. 3	590	202	380	140	134	208	136	234	124	146	184	310	252	124
29. 3	887	304	571	210	201	313	204	352	186	220	277	466	379	186
30. 3	646	221	416	153	147	228	149	256	136	160	202	340	276	136
31. 3	671	230	432	159	152	237	155	266	141	166	209	353	287	141
1. 4.	520	178	335	123	118	183	120	206	109	129	162	273	222	109
2. 4	558	191	359	132	127	197	129	221	117	138	174	293	238	117
3. 4	459	157	296	109	104	162	106	182	97	114	143	241	196	97
4. 4.	445	152	287	106	101	157	103	176	94	110	139	234	190	94
5. 4.	664	227	428	158	151	234	153	263	140	164	207	349	284	140
6. 4.	498	170	320	118	113	175	115	197	105	123	155	261	212	105
7. 4.	548	188	353	130	124	193	126	217	115	136	171	288	234	115
8. 4.	607	208	391	144	138	214	140	241	128	150	189	319	259	128

Zdroj: Data ministerstva vnitra, vlastní výpočet a zpracování

Příloha C – Určení přetížení/nevytížení krajů

2022		KRPA		KRPC		KRPB		KRPK		KRPJ		KRPH		KRPL	
9. 3.	1	1172	3609	-646	833	-546	-1713	-95	-327	-131	-978	-282	-1493	39	-178
10. 3.		963		29		-818		-103		-159		-406		104	
11. 3.		482		730		-608		-58		-272		-366		-147	
12. 3.		224		410		275		-32		-257		-281		-82	
13. 3.		768		310		-15		-39		-159		-157		-93	
14. 3.	2	489	3126	-152	-481	-93	-532	-29	-175	-100	-723	-121	-1396	169	-7
15. 3.		333		211		-350		-113		-188		-301		-5	
16. 3.		753		41		-304		-69		-161		-281		-80	
17. 3.		388		-87		-217		-35		-83		-248		-97	
18. 3.		230		-164		390		53		-63		-176		-105	
19. 3.		623		-199		238		-7		-94		-262		-10	
20. 3.		311		-131		-195		25		-33		-7		120	
21. 3.	3	234	2027	-50	-53	-81	-953	-23	-208	-65	-312	-129	-551	28	-143
22. 3.		392		-14		-291		-99		-15		-239		17	
23. 3.		335		-68		-193		11		6		-122		-27	
24. 3.		479		91		-63		-98		-148		79		-116	
25. 3.		289		-85		-90		56		-23		-27		-45	
26. 3.		254		48		-167		-14		-4		-89		-18	
27. 3.		43		27		-69		-41		-64		-24		18	
28. 3.	4	119	419	-34	28	9	-706	2	-18	14	-150	-104	-389	-20	-179
29. 3.		128		89		-261		-28		-40		-82		-47	
30. 3.		171		-13		-90		22		-83		-58		-1	
31. 3.		16		138		-158		20		-32		-138		-16	
1. 4.		74		-48		-55		1		9		14		-28	
2. 4.		-57		-104		-84		-11		15		-21		-51	
3. 4.		-31		0		-66		-22		-32		-1		-16	
4. 4.	5	55	376	-39	-245	9	-276	-26	-122	-23	65	26	-222	-43	34
5. 4.		69		-60		-95		-47		81		-74		21	
6. 4.		142		-29		-117		-28		-6		-58		61	
7. 4.		26		-56		-64		-27		18		-57		-43	
8. 4.		83		-61		-10		5		-5		-59		37	

2022		KRPT		KRPM		KRPE		KRPP		KRPS		KRP ULK		KRPZ	
9. 3.	1.	18	-1029	-57	-194	-54	-498	107	1211	891	3464	-283	-1870	-133	-839
10. 3.		-163		-12		-40		237		892		-330		-192	
11. 3.		-191		-79		-182		424		834		-411		-156	
12. 3.		-308		-14		-165		315		630		-477		-237	
13. 3.		-385		-31		-56		128		217		-368		-120	
14. 3.	2.	-90	-1179	-35	-279	-23	-134	115	957	161	2786	-154	-1444	-138	-519
15. 3.		-310		7		-6		186		878		-237		-104	
16. 3.		-197		4		-15		182		426		-186		-113	
17. 3.		-52		18		-65		183		406		-146		37	
18. 3.		-157		-62		37		80		185		-216		-33	
19. 3.		-226		-138		-85		63		520		-313		-109	
20. 3.		-147		-73		22		148		211		-192		-59	
21. 3.	3.	-70	-639	3	-193	28	-57	89	481	179	1757	-127	-876	-16	-279
22. 3.		-113		55		46		5		483		-163		-63	
23. 3.		-157		-19		5		83		288		-122		-21	
24. 3.		-186		-112		-59		39		390		-204		-91	
25. 3.		-65		-65		-82		55		247		-103		-61	
26. 3.		-4		-40		-3		70		83		-96		-20	
27. 3.		-43		-15		9		142		87		-61		-7	
28. 3.	4.	-43	-325	-2	-65	42	8	103	614	44	1192	-116	-418	-14	-9
29. 3.		-64		-12		-27		73		329		-80		23	
30. 3.		-56		13		-24		75		127		-103		20	
31. 3.		-88		-67		-11		65		296		-44		20	
1. 4.		8		-2		4		41		53		-37		-32	
2. 4.		-35		54		-16		102		274		-31		-34	
3. 4.		-46		-49		39		155		69		-7		8	
4. 4.	5.	-31	-129	-59	-34	53	130	90	214	44	635	-71	-354	13	-69
2022		-25		-6		47		35		219		-92		-74	
9. 3.		-36		7		-13		36		75		-34		1	
10. 3.		-32		-6		77		61		100		-30		32	
11. 3.		-4		28		-34		-8		197		-127		-43	

Zdroj: Data ministerstva vnitra, vlastní výpočet a zpracování

Autor DP	Bc. Martin Novotný
Název DP	Migrační politika ČR a aplikace logistiky migrantů z perspektivy cizinecké policie
Studijní program	Logistika
Rok obhajoby DP	2023
Počet stran	58 NS
Počet příloh	3
Vedoucí DP	prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
Anotace	Diplomová práce se zaměřuje na problematiku migrace, a to s důrazem kladeným na migrační vlnu rozpoutanou válkou na Ukrajině. Cílem práce je sumarizovat informace týkající se migrační politiky České republiky a způsobů logistiky migrantů a posoudit jejich využití v rámci současné uprchlické krize. Vedle toho je záměrem poskytnout odpověď na hlavní výzkumnou otázku: <i>Jaké výhody či nevýhody se pojí k užití stávajícího systému logistiky migrantů v případě uprchlíků z Ukrajiny?</i> Za účelem jejího zodpovězení je využita případová studie a provedena vlastní modelace přerozdělení uprchlíků dle mechanismu užívaného cizineckou policií v případě nelegální migrace.
Klíčová slova	Cizinecká policie, dočasná ochrana, nelegální migrace, uprchlíci, Ukrajina
Místo uložení	ITC (knihovna) Vysoké školy logistiky v Přerově
Signatura	